

Univerzita Pardubice
Filozofická Fakulta

**Současné české a slovenské archivnictví – od společných základů k rozdílnosti v teorii a
praxi**

Roman Šťovíček

Bakalářská práce
2017

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Roman Šťovíček**
Osobní číslo: **H14427**
Studijní program: **B7105 Historické vědy**
Studijní obor: **Spisová a archivní služba**
Název tématu: **Současné české a slovenské archivnictví - od společných základů k rozdílnosti v teorii a praxi**
Zadávací katedra: **Ústav historických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Bude zpracován stručný vývoj společné české a slovenské legislativy a metodiky do roku 1993 a porovnán se současným stavem odlišného přístupu k problematice archivnictví a spisové služby v obou státech. Hlavní pozornost bude věnována zejména odlišnosti v současné archivní síti a metodologickým základům, které pramení ze společných základů. Práce volně naváže na bakalářskou práci Bc. Jiřího Duška, která se týkala srovnání české a slovenské archivní legislativy. Na rozdíl od této práce bude pozornost zaměřena na rozdíly v současné předarchivní péči vůči soukromoprávním původcům na Slovensku a odlišný přístup k výkonu spisové služby v elektronických systémech.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Zákony a vyhlášky upravující společné archivnictví a spisovou službu do roku 1993 Zákony a vyhlášky obou samostatných států od roku 1993 do současnosti
Webové stránky českých a slovenských archivů Webové stránky českého a slovenského ministerstva vnitra se vztahem k problematice archivnictví a spisové služby
Odborné články v archivním časopisu k uvedenému tématu, zejména po roce 1993 DUŠEK, Jiří: české a slovenské archivnictví v jednotě a rozdílnosti, Univerzita Pardubice, bakalářská práce, 2008.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Helena Pochobradská, Ph.D.

Ústav historických věd

Datum zadání bakalářské práce: **30. března 2016**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. března 2017**

prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.
děkan

L.S.

doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2016

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

Roman Šťovíček

V Pardubicích dne 13. 6. 2017

Chtěl bych poděkovat všem, kteří mi při práci na bakalářské práci pomáhali a radili či jinak pomohli, ale především bych chtěl poděkovat vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Heleně Pochobradské, za její čas, trpělivost a odborné rady.

Anotace

Tato práce se zabývá porovnáním současného českého a slovenského archivnictvím a spisovou službou ve všech jejich společných znacích vycházejících ze společné minulosti až po rozdíly mezi nimi v legislativě, archivní síti, přístupu k vedení elektronické spisové služby a péči vůči soukromoprávním původcům.

Klíčová slova

Archiv, archivnictví, současnost, spisová služba, archivní zákon, Česko, Slovensko

Abstract

This work deals with comparison of present Czech and Slovak archival science and record management in all its common signs coming of common past to differences between them in legislation, archive network, approach to leading digital record management and care of private originator.

Key words

Archive, archival science, present, records management, archival law, Czech, Slovak

Obsah

1. Úvod.....	1
2. Stručná historie českého a slovenského archivnictví.....	2
3. Archivnictví	4
3.1 Archivnictví v České republice	4
3.1.1 Informace o archivnictví na internetu.....	4
3.1.2 Elektronické systémy v archivnictví	5
3.1.3 Zákon č. 499/2004 sb., O archivnictví a spisové službě.	5
3.1.4 Výběr archiválií	7
3.1.5 Evidence archiválií	8
3.1.6 Prohlášení archiválie archivní kulturní památkou nebo národní kulturní památkou	10
3.1.7 Ochrana Archiválií	10
3.1.8 Převod a vývoz archiválií	11
3.1.9 Práva a povinnosti držitele a vlastníka archiválií	12
3.1.10 Nahlížení do archiválií	12
3.1.11 Vystavování archiválií.....	14
3.1.12 Pořizování výpisů, opisů a kopií	14
3.1.13 Kontrola ve věcech archivnictví a spisové služby.....	15
3.1.14 Správní delikty.....	15
3.1.15 Vyhláška č. 645/2004 Sb.,.....	16
3.2 Archivnictví ve Slovenské republice	20
3.2.1 Informace o archivnictví na internetu.....	20
3.2.2 Zákon č. 395/2002 Z. z. O archivech a registratúrach.....	20
3.2.3 Práva a povinnosti na úseku archivů	21
3.2.4 Evidence archiválií	22
3.2.5 Přístup k archiváliím.....	23
3.2.6 Rozhodování o dokumentární hodnotě dokumentů.....	24

3.2.7	Vývoz a dovoz archiválií.....	25
3.2.8	Přestupky a jiné správní delikty	25
3.2.9	Státní správa na úseku archivů a registratúr	25
3.3	Porovnání.....	27
3.3.1	Rozdíly v terminologii a vnímáním základních pojmů:	28
4.	Archivní síť	32
4.1	Archivní síť v České republice	32
4.1.1	Národní archiv	32
4.1.2	Státní oblastní archivy	33
4.1.3	Specializované archivy	34
4.1.4	Bezpečnostní archivy.....	35
4.1.5	Archivy územních samosprávních celků.....	36
4.1.6	Soukromé archivy.....	36
4.1.7	Akreditace archivů.....	37
4.2	Archivní síť ve Slovenské republice.....	39
4.2.1	Státní ústřední archiv a Státní archivy s regionální působností.....	39
4.2.2	Specializované archivy	40
4.2.3	Soukromé Archivy.....	41
4.2.4	Zřizování a rušení archivů	41
4.3	Porovnání.....	43
5.	Spisová Služba	45
5.1	Spisová služba v České republice.....	45
5.1.1	Státní správa a samospráva v oblasti spisové služby.....	46
5.1.2	Elektronické systémy v archivnictví a spisové službě	46
5.2	Spisová služba ve Slovenské Republice	48
5.3	Porovnání.....	50
6.	Česko-Slovenská archivní spolupráce	51

7. Závěr	52
8. Resumé.....	54
9. Použitá literatura	55

1. Úvod

Jako téma své závěrečné práce jsem si vybral porovnání současného českého a slovenského archivnictví a spisovou službu. Ve své práci volně navážu na práci Bc. Jiřího Duška a budu se soustředit na rozdíly v současném archivnictví, předarchivní péči a odlišnému přístupu k výkonu spisové služby v elektronických systémech.

Ve své práci nejdříve velice stručně popíšu vývoj archivnictví v Čechách a na Slovensku od roku 1918 až do vydání současných archivních zákonů a jejich novel. Které budou v další kapitole podrobně popsány a porovnány v jejich aktuálních novelizacích. V další kapitole se také budu věnovat rozdílům v české a slovenské archivní síti a v závěrečné kapitole se budu věnovat rozdílům v české a slovenské spisové službě jednak v legislativě, metodikách, předarchivní péči a odlišném přístupu k výkonu spisové služby v elektronických systémech.

V úvodu této práce bych rád dodal, že archivnictví a spisová služba nejsou nějakými bezúčelnými a trpěnými nástroji, které slouží pouze ke zbytečnému zatěžování, nýbrž naopak nástroji, jejichž hlavním smyslem je průhledná, průkazná a účelná činnost, a patří k viditelným projevům demokratického státu. Potřeba existence příslušné legislativy o archivnictví a spisové služby vyplývá především z tradičního postavení těchto oborů, z péče o informační dokumenty a národní kultury dědictví, jakož i z potřeby uložit vlastníkům archiválií také odpovídající povinnosti. Legislativa v této oblasti potvrzuje, že archivní péče slouží především veřejnému zájmu a je výrazem péče o prameny vedoucí k poznání historie státu a národa a také o dokumenty obsahující informace pro občany, instituce a právnické osoby; spisová služba pak slouží především pro pořádek v péči o písemnosti za účelem jejich evidence, vyhledávání, ověřování jejich věrohodnosti, právní průkaznosti a poskytování informací různým osobám. Základním zákonem, který obsahuje základní úpravu této problematiky, je v českém právním prostředí zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, pro který v textu používáme zkrácený název „*zákon o archivnictví*“.

Ve své práci jsem užíval komparační metodu, kdy jsem porovnával oba archivní zákony, vyhlášky a metodiky a následně popsat jejich společné rysy a rozdíly. Výrazy a termíny ve slovenském jazyce jsem s tam, kde bylo třeba překládal do češtiny nebo jejich českých ekvivalentů.

Závěrem tohoto úvodu je jako zajímavost vhodné zmínit, že po celém světě se 9. června slaví Mezinárodní den archivů.

2. Stručná historie českého a slovenského archivnictví

Československé archivnictví vzniklo krátce po vzniku samostatné Československé republiky a v této době se stále řídilo systémem zavedeným v době Rakousko-Uherska.

Ačkoliv krátce po vzniku republiky bylo archivnictví přeneseno do správy Ministerstva školství a národní osvěty (dále jen ministerstvo školství), tak po celou dobu až do doby Protektorátu probíhaly spory s ministerstvem vnitra o to, v čí kompetenci se má archivnictví nalézat. Zároveň s tímto sporem probíhala po celé toto období neúspěšná snaha o vytvoření vlastního archivního zákona. Veškerý tento vývoj byl ale v letech 1939-1945 přerušen, neboť archivnictví přešlo do rukou Úřadu říšského protektora¹.

Po roce 1945 opět probíhaly snahy o vytvoření vlastního archivního zákona a zároveň s tím se opět rozhořely spory mezi ministerstvem školství a vnitra o tom, do čí působnosti má archivnictví náležet. Ovšem nakonec se archivnictví dostalo do kompetence Ministerstva Vnitra. Tento stav byl navíc upevněn Vládním nařízením č. 29/1954 Sb., o archivnictví, což byl první samostatný československý zákon o archivnictví, vzešlý částečně z návrhů tzv. Fierlingerovy komise. Během 50. a 60. probíhalo systematické budování archivní sítě do v podstatě dnešní podoby (vznik sítě okresních a oblastních archivů). Tento první zákon přinesl do českého archivnictví některé prvky sovětského modelu, jako například zestátnění všech archiválií.

Další, tentokrát již skutečný zákon o archivnictví přišel do Čech v podobě zákona č. 97/1974 Sb., o archivnictví a na Slovensko v podobě zákona č. 149/1975 Sb., o archivnictví². Tímto novým zákonem o archivnictví se archivy začaly členit na skupiny, byly definovány archivy zvláštního významu a začaly se utvářet nové orgány a organizace, které měli jasně definovanou povinnost péče o archiválie.

Tyto zákony platily i po společenských změnách roku 1989 a jejich následných novelizacích v roce 1992 až do vydání moderních archivních zákonů v roce 2002 na Slovensku a 2004 v Česku.

Od doby svého schválení byl český zákon téměř každý rok novelizován. Celkem bylo schváleno 15 novel tohoto zákona³.

---

¹ ŠAMBERGER, Zdeněk. *Studie k dějinám československého archivnictví*. 1. vydání. Praha: Národní archiv, 2005. ISBN 80-86712-23-0.

² V důsledku federalizace Československa v roce 1968 bylo nutné, aby zákon samostatně přijala Česká národní rada i Slovenská národní rada.

³ Sbírka zákonů a mez. smluv. 499/2004 Sb.: *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. Praha: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2004&cz=499>

1. 413/2005 Sb.
2. 444/2005 Sb.
3. 112/2006 Sb.
4. 181/2007 Sb.
5. 296/2007 Sb.
6. 32/2008 Sb.
7. 190/2009 Sb.
8. 227/2009 Sb.
9. 424/2010 Sb.
10. 89/2012 Sb.
11. 167/2012 Sb.
12. 303/2013 Sb.
13. 56/2014 Sb.
14. 250/2014 Sb.
15. 298/2016 Sb.

Slovenský zákon od doby svého schválení byl novelizován celkem devětkrát a to sice⁴:

1. 515/2003 Z. z.
2. 7/2005 Z. z.
3. 216/2007 Z. z.
4. 335/2007 Z. z.
5. 445/2008 Z. z.
6. 41/2011 Z. z.
7. 305/2013 Z. z.
8. 266/2015 Z. z.
9. 125/2016 Z. z.

---

⁴ 395/2002 Z. z. Zákon o archívoch a registratúrach | Súvislosti. *Zbierka zákonov, právne predpisy, oblasti práva, register čiastok* [online]. Copyright © [cit. 02.06.2017]. Dostupné z: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2002-395/suvislosti>

3. Archivnictví

3.1 Archivnictví v České republice

Současné české archivnictví je postaveno především na základě zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, který je dále doplňován vyhláškami č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby a č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. Archivnictví a výkon spisové služby je dále upraveno řadou metodických pokynů⁵, které nalezneme na webových stránkách Ministerstva vnitra ČR⁶, v jehož působnosti se archivnictví nachází (dále označováno jako ministerstvo).

3.1.1 Informace o archivnictví na internetu

Ministerstvo vnitra ČR v rámci svých webových stránek⁷ poskytuje poměrně rozsáhlé informace o českém archivnictví a spisové službě, přičemž každá z těchto činností tam má svoji samostatnou kapitolu, a navíc společnou složku obsahující odkazy pro stažení aktuální legislativy a standardů.

O samotném archivnictví poskytují stránky ministerstva vnitra základní informace včetně, možnosti stažení archivních metodik a vzorů v oblasti archivnictví, a to včetně již neplatných. Dále je zde možné nalézt informace o periodikách z oblasti archivnictví vydávané ministerstvem (Archivní časopis a Sborník archivních prací) včetně zveřejněných obsahů jednotlivých ročníků⁸ nebo o archivním pořádacím systému ELZA. Významnou roli zde volně přístupná databáze archivních fondů a sbírek v ČR jakožto aplikace dostupná taktéž na stránkách ministerstva vnitra⁹. Velmi užitečnou vlastností jsou také odkazy na webové stránky Národního archivu, všech státních oblastních archivů, české archivní společnosti a dalších souvisejících projektů.

---

⁵ Jako například základní pravidla pro zpracování archiválií

⁶ ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. *Archivnictví. Metodiky.* [online] © 2017 Ministerstvo vnitra ČR [cit. 09.05.2017]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/metodiky.aspx>

⁷ ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. *Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Copyright © 2017 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz>

⁸ ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. *Archivní periodika a publikace* [online]. Copyright © 2017 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/archivni-periodika-a-publikace-362197.aspx>

⁹ ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. *Archivní fondy a sbírky v ČR* [online]. Copyright © 2017 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archivni-fondy-cr/default.aspx>

Spisová služba je na rozdíl od archivnictví na stránkách ministerstva vnitra tvořena pouze zveřejněnými metodikami, vzory (například vzor spisových a skartačních plánů), normami a stanovisky, které doplňují zákony a vyhlášky.

Archivy v ČR mají obecně svoje vlastní webové stránky, na kterých o sobě poskytují nejen základní informace jako jsou kontakty, badatelské dny či badatelský řád, ale umožňují volný náhled do již digitalizovaných matrik a v neposlední řadě aktuality o jednotlivých archivech jako například připravované výstavy a podobně.

Česká archivní společnost (ČAS) je nejvýznamnějším českým spolkem sdružujícím archiváře na území ČR. Tento spolek si klade za cíl podpora spolupráce archivářů a šíření odborných znalostí v oboru archivnictví¹⁰. Tyto cíle jsou prosazovány skrze pravidelnou organizaci konferencí, odborné exkurze nebo vydávání vlastních periodik (Archivní ročenka). ČAS dlouhodobě spolupracuje s Mezinárodní archivní radou (ICA)¹¹. ČAS pořádá zpravidla jednou za dva roky celostátní archivní konferenci.

3.1.2 Elektronické systémy v archivnictví

Stejně jako je tomu v jiných oblastech našeho života, také současné archivnictví je spojeno s masivním nástupem informačních technologií, což ve svém důsledku znamená, že kromě tradičních archivů, které uchovávají klasické archiválie a dokumenty, se stále větší pozornost klade na archivy, které mají povinnost dlouhodobě uchovávat elektronické dokumenty, resp. archiválie v elektronické podobě, buď primárně vzniklé v procesu tzv. e-governmentu, nebo druhotně vzniklé digitalizací stávajících fondů a sbírek¹².

3.1.3 Zákon č. 499/2004 sb., O archivnictví a spisové službě.

Současný český archivní zákon je rozdělen do patnácti částí, přičemž nejdůležitější je část první, kde jsou paragrafy samotného archivního zákona, kterým se budu věnovat později. Ostatní části obsahují soupis změn zákonů souvisejících se zákonem o archivnictví, některá přechodná ustanovení a v poslední části v §103 je uvedena účinnost zákona, přičemž v této práci použiji aktuálně platné znění dle novely č. 298/2016 Sb. s platností od 19. 9. 2016.

Nejdůležitější součástí zákona je Část první, ve které se nachází 87 paragrafů samotného zákona o archivnictví. Tato část je tematicky rozdělena na šest hlav.

---

¹⁰ Poslání – Cesarch. *Cesarch – Česká archivní společnost* [online]. Copyright © 2017 [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://cesarch.cz/o-nas/poslani/>

¹¹ International Council on Archives |. [online]. Copyright © International Council on Archives 2016 [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://www.ica.org/en>

¹² Např. Státní oblastí archiv v Třeboni pracuje s aplikací „DigiArchiv SOA v Třeboni“, což je webová aplikace, která slouží ke zpřístupnění digitalizovaných materiálů. Je součástí Digitálního archivu SOA v Třeboni a jde o systém pro bezpečné uchování, správu a zpřístupnění digitalizovaných materiálů – STÁTNÍ OBLASTNÍ ARCHIV TŘEBONĚ. Úvod. *digi.ceskearchivy.cz* [online] © 2017 SOA [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: <https://digi.ceskearchivy.cz/DA?lang=cs>

Hlava první pojmenovaná Úvodní ustanovení obsahuje paragrafy 1 a 2 sděluje předmět úpravy zákona a vymezení pojmů.

Hlava druhá pod názvem Archivnictví je dále rozdělena na šest dílů obsahující paragrafy číslo 3 až 62.

První díl hlavy 2 popisuje obecný výběr archiválií v §3-6, výběr archiválií ve skartačním řízení v §7-10, výběr archiválií mimo skartační řízení v §11-12 a společná ustanovení k výběru archiválií v §13-15. Dále se v §16-19 zabývá evidencí archiválií včetně portálů pro zpřístupnění archiválií v digitální podobě a správě jejich metadat¹³.

V druhém díle je v §21 a 22 popsáno prohlášení archiválie za archivní kulturní památku a národní kulturní památku.

Třetí díl popisuje v paragrafech 23 až 33 ochranu archiválií, práva a povinnosti vlastníka a držitele archiválií. Mimo to je zde popsán i převod, vývoz a ochrana archivních kulturních památek a národních kulturních památek.

Čtvrtý díl uvádí v paragrafech 34 až 41 pravidla pro nahlížení do archiválií jejich vystavování a pořizování výpisů, opisů a jejich kopií.

Pátý díl se v paragrafech 42 až 57 zabývá podrobně českou archivní sítí. Je zde popsání členění archivů a jejich působnost včetně působnosti ministerstva. Zejména se věnuje působnosti Národního archivu a Státních oblastních archivů, zároveň je zde například uvedeno, že Státní okresní archivy jsou organizační jednotkou Státních oblastních archivů¹⁴. Dále se například §50 věnuje dalším správním úřadům na úseku archivnictví a výkonu spisové služby. §51 a §52 se zase věnují Specializovaným archivům (například národní filmový archiv), §53 Bezpečnostním archivům (např. Archiv ministerstva obrany), §54 a §55 popisují Archivy územních samosprávních celků a §56 a §57 určuje pravidla pro soukromé archivy.

Díl šestý se v paragrafech 58 až 62 zabývá akreditací archivů, ať už se jedná o její udělení, odnětí či zánik. Také se věnuje oprávnění k ukládání archiválií v digitální podobě. Dle §62 je též příslušným archivům uložena povinnost zpracování výroční zprávy o činnosti archivů.

Hlava třetí v paragrafech 63 až 70 popisuje základní pravidla pro spisovou službu¹⁵. Jsou zde vyjmenováni původci vykonávající spisovou službu a zároveň je zde určeno v jakém rozsahu či v jaké formě ji musejí vykonávat. §64 popisuje příjem, označování, evidenci a

---

¹³ Podrobněji popsáno ve vyhlášce č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů

¹⁴ Vnitřní organizační jednotky státních oblastních archivů lze nalézt v příloze číslo 3 archivního zákona.

¹⁵ Její detaily jsou uvedeny ve vyhlášce číslo 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby

rozdělování dokumentů a §64a určuje nakládání s dokumenty s označením „NATO UNCLASSIFIED“ nebo „LIMITE“. V §65 je popsáno vyřizování a podepisování dokumentů. V dalších paragrafech je obecně určeno, kdo musí vydat spisový a skartační plán. Dále je popsáno odesílání a ukládání dokumentů, spisová rozlučka a také je zde zvláštní ustanovení o dokumentech v digitální podobě.

Hlava čtvrtá se věnuje kontrole ve věcech archivnictví a spisové služby (§71 a §72). Je zde určeno, kde vykonává kontrolu ministerstvo, kde národní archiv a kde státní oblastní archiv.

Hlava pátá pojmenovaná Správní delikty (§73-§75) obsahuje informace o tom, co je považováno za přestupek, co za správní delikt a o různých trestech pro fyzické a právnické osoby.

Hlava šestá – Společná, přechodná a závěrečná ustanovení. V paragrafech 76 až 87 se nacházejí společná, přechodná a závěrečná ustanovení. Zároveň se v §87 zrušovacím ustanovením ruší staré zákony a vyhlášky.

Součástí archivního zákona jsou také tři přílohy:

1. Dokumenty vzniklé z činnosti obchodních společností družstev s výjimkou družstev bytových a notářů, které jsou tito za podmínek stanovených tímto zákonem povinni uchovávat a umožnit z nich výběr archiválií.
2. Dokumenty, které budou podle obsahu vždy předloženy k výběru za archiválie
3. Vnitřní organizační jednotky státních oblastních archivů

3.1.4 Výběr archiválií

Původci dokumentů jsou rozdělení na veřejnoprávní¹⁶ a soukromoprávní. Veřejnoprávní původci mají povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií. Někteří soukromoprávní původci mají za podmínek stanovených zákonem také povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií¹⁷, přičemž ostatní soukromoprávní původci mohou příslušný archiv požádat o provedení výběru archiválií.

Při uchovávání digitálních dokumentů je třeba zajistit jejich věrohodnost, neporušitelnost, čitelnost, tvorbu metadat a prokázání jejich existenci v dané době pro výběr archiválií. Archiválie v digitální podobě jsou ukládány v Národním archivu, Archivu bezpečnostních složek nebo státních oblastních archivech, a to včetně digitálních archiválií v péči jiných archivů, které nemají k jejich ukládání oprávnění.

Archiválie se vybírají na základě kritérií doby vzniku, obsahu, původu a vnějších znaků. Jejich výběr provádí příslušný archiv ve skartačním nebo mimo skartačním řízení.

¹⁶ Vyjmenování v zákoně č. 499/2004 Sb., §3 odst. 1.

¹⁷ Tamtéž, §3 odst. 2.-4.

Skartační řízení se provádí na základě skartačního návrhu podaného původcem, přičemž do skartačního řízení jdou archiválie, u nichž uplynul jeden kalendářní rok od skončení skartační lhůty. Po ukončení skartačního řízení vyhotoví příslušný archiv protokol o provedeném skartačním řízení.

Výběr dokumentů mimo skartační řízení je prováděn příslušným archivem z dokumentů soukromoprávního původce, darovaných archiválií, nabídnutých k odkoupení, úschově, nalezených či odúmrtí. Po ukončení výběru archiválií mimo skartační řízení vyhotoví příslušný archiv protokol o provedeném výběru archiválií mimo skartační řízení a určí, do čí péče budou dokumenty vybrané jako archiválie náležet.

U dokumentů obsahujících utajované informace provádějí výběr archiválií příslušné bezpečnostní archivy. Případně pokud dokumenty obsahují jiné tajemství, pak lze k výběru archiválií předložit dokumenty určené k vyřazení či zničení.

Všech zaměstnanců a zaměstnavatelů na úseku archivnictví a spisové služby, ať již se jedná o správní úřady či archivy se týká povinnost mlčenlivosti, a to včetně zaměstnanců či jiných pracovníků archivu založeného právníkem osobou¹⁸.

Původce nebo vlastník archiválie vybrané ve skartačním či mimo skartační řízení předává archiválie příslušnému archivu na základě *Protokolu o provedeném skartačním řízení* nebo *Protokolu o provedeném výběru mimo skartační řízení*. Během předání dokumentů má být vytvořen úřední záznam, jehož součástí je seznam všech předávaných dokumentů a v případě dokumentu v digitální podobě jsou v záznamu uvedeny údaje potřebné pro jeho vyhledání.

Původce může od sobě příslušného archivu dostat takzvaný *Trvalý skartační souhlas*, jenž mu umožňuje ničit daný druh dokumentů bez výběru archiválií.

3.1.5 Evidence archiválií¹⁹

Všechny archiválie evidované na území České republiky tvoří Národní archivní dědictví (dále NAD). Národní archivní dědictví se dále člení na základní, druhotnou a ústřední evidenci. Základní jednotkou NAD je archivní fond, sbírka, jejich část či případně jednotlivá archiválie.

Základní evidence se vede vždy v listinné podobě, ačkoliv může být zároveň vedena z praktických důvodů v elektronické podobě (například pro rychlost vyhledávání). Tuto evidenci vedou všechny archivy pro svoji spádovou oblast. Základním výstupem této evidence

---

¹⁸ Tamtéž, §14

¹⁹ Evidence archiválií je detailně popsána ve vyhlášce č. 645/2004 Sb., které bude věnována pozornost v další kapitole

je *Evidenční list NAD*²⁰, jehož podrobnosti a náležitosti jsou popsány ve vyhlášce 645/2004 Sb.,²¹. Digitální archiválie jsou evidovány Národním archivem. Ministerstvo vnitra vede evidenci všech institucí vedoucích základní evidenci NAD.

Druhotná evidence je vedena Národním archivem nebo Státními oblastními archivy dle jejich působnosti. Tato evidence je často vedena v elektronické podobě.

Ústřední evidence NAD je vedena ministerstvem vnitra na základě jemu zaslanych údajů ze základní evidence jednotlivých archivů. Přičemž tato evidence zahrnuje:

- Evidenční listy NAD
- Evidence archivních pomůcek

O vyřazení archiválie z evidence NAD rozhoduje ministerstvo vnitra. K vyřazení z evidence může dojít z důvodu přehodnocení významu, zničení či narušení obsahu²² nebo vydání do zahraničí. Aby archiválie mohla být vyřazena z evidence, musí být podán *Návrh na vyřazení z evidencí Národního archivní dědictví*²³, který podávají archivy či jiné instituce vedoucí archiválii ve své základní evidenci.

Národní archivní památky jsou vedeny ve zvláštní evidenci, jenž je vedena přímo ministerstvem vnitra a ve zvláštní evidenci každého archivu v jehož péči se nacházejí.

Mezi pravomoci ministerstva vnitra náleží také určení, do čí péče budou uloženy archiválie zanikajícího veřejného archivu, přičemž mohou být uloženy buď v národním archivě, či Státním oblastním archivě. Jeho další pravomocí je rozhodnutí o přesunu archiválie na základě jejího držitele do péče jiného archivu, jenž k tomu dal svůj souhlas.

Národní portál slouží pro zpřístupnění archiválií²⁴. Jedná se informační systém veřejné správy umožňující dálkové zpřístupnění digitalizovaných archiválií uložených v Národním archivě a je spravován Národním archivem. Národní portál dále zajišťuje:

- výběr a příjem archiválií v digitální podobě a jejich metadat (přes internet)
- vedení a zpřístupňování evidence NAD (evidence všech archiválií v ČR v evidenčních kartách)
- příjem metadat popisů původců
  - informace o původcích, kteří zde mají uložené digitální archiválie

---

²⁰ v praxi má tento list podobu formuláře, jenž vzniká zadáním patřičných údajů do počítačového programu PEVA (Povinná evidence archiválií) a jeho následným vytisknutím.

²¹ §6 této vyhlášky určuje například, že Evidenční list NAD vždy obsahuje: číslo evidenčního listu, název archivního souboru, časový rozsah archiválií. Je zde také určeno, že vyřazené evidenční listy se posléze vkládají do spisu o archivním souboru ve spisovně archivu

²² Zejména v případě fondu, sbírky či archiválie v digitální podobě

²³ Zákon č. 499/2004 Sb., §17 odst. 5. dále určuje náležitosti Návrhu

²⁴ Lze jej nalézt na stránkách Národního archivu

- metadata obsahují
  - základní identifikaci archiválie
  - popis archiválie
  - evidenci subjektů oprávněných k přístupu k archiválii včetně rozsahu oprávnění
- příjem metadat popisů archivů a kulturně vědeckých institucí
- příjem a prezentace archivních pomůcek v digitální podobě
  - můžeme si zjistit, co kde, v jakém archivu najdeme a budeme mít přístup ke všem archivním pomůckám, ušetří čas badatelům
- přístup k archiváliím v digitální podobě a dokumentům v digitální podobě vzniklých jako digitální reprodukce z archiválií v analogové podobě (přímé prohlížení archiválií na internetu)

3.1.6 Prohlášení archiválie archivní kulturní památkou nebo národní kulturní památkou

Dle §21 může být národní kulturní památkou prohlášena „*archiválie, archivní sbírka, archivní fond nebo jejich ucelená část, která vzhledem k době vzniku, obsahu, formě, původci nebo vnějším znakům má význam pro dějiny obecné, národní nebo regionální, pro dějiny vědy, techniky nebo kultury nebo vzhledem k jedinečnosti nebo původnosti anebo k případné další výjimečné vlastnosti má mimořádný význam pro společnost*“. Aby mohlo dojít k prohlášení národní kulturní památky, musí její vlastník nebo instituce v jejíž je péči či evidenci²⁵, podat žádost o prohlášení Národní kulturní památkou²⁶. Žádosti o prohlášení národní kulturní památkou přijímá a rozhoduje o nich ministerstvo vnitra. V případě schválení je národní kulturní památka vyhlášena nařízením vlády²⁷. Prohlášení národní kulturní památkou může být ministerstvem zrušeno z důvodu přehodnocení jejího významu. Návrh na zrušení prohlášení mohou podat subjekty, jenž o národní kulturní památku vlastní, pečují nebo ji vedou ve své evidenci. Prohlášení však může být zrušeno ministerstvem i bez návrhu.

3.1.7 Ochrana Archiválií

Archiválie vlastněné státem či ze zákona zřízenou institucí nelze převést do vlastnictví jiné osoby či instituce²⁸ nebo do zahraničí²⁹. Převedení těchto archiválií do užívání fyzické či právnické osoby lze jen za souhlasu ministerstva vnitra, který je udělen jen v případě, že daná osoba je schopna zajistit ochranu archiválií.

²⁵ Dle zákona č. 499/2004 Sb., §21 odst. 2. b) musí být vedena v základní či druhotné evidenci

²⁶ Její náležitosti jsou podrobně vyjmenovány v zákoně č. 499/2004 Sb., §21 odst. 3.

²⁷ Tamtéž, §22

²⁸ S výjimkami danými jinými zákony či nařízeními, jako například restituce

²⁹ K převedení do zahraničí je třeba nařízení vlády

Vlastníci nebo držitelé národních kulturních památek mají povinnost vytvořit jejich bezpečnostní kopii. U těchto archiválií je povinnost provádět alespoň jednou ročně kontrolu jejich fyzického stavu a o výsledku kontroly vyhotovit písemnou zprávu pro ministerstvo, přičemž, pokud jsou tyto archiválie poškozeny, pak vzniká povinnost provést konzervační nebo restaurátorský zásah.

Pokud držitel nebo vlastník není schopen o archivní nebo kulturní národní památku pečovat, pak mu ministerstvo bezplatně poskytne odbornou pomoc nebo umožní svěřeni archiválie do odborných rukou³⁰. Archiválie může být z moci úřední vlastníkově či držiteli odebrána dočasně (1 rok) nebo i trvale, pokud o ni není schopen pečovat a chránit ji. Pokud po odebrání archiválie vlastník učiní kroky ku správné péči a ochraně, je mu archiválie neprodleně navrácena³¹.

3.1.8 Převod a vývoz archiválií

Pokud vlastník archiválie zamýšlí převést archiválie do vlastnictví jiné osoby, má povinnost je nejprve nabídnout k odprodeji státu písemně prostřednictvím národního archivu³². Archiv má právo provést skrze svého zaměstnance prohlídku archiválie³³. Pokud stát má zájem o přednostní koupi archiválie, pak ve lhůtě 180 dní předloží skrze příslušný archiv majiteli návrh kupní smlouvy obsahující navrhovanou cenu a lhůtu k zaplacení. Pokud však v dané lhůtě není návrh smlouvy předložen, právo na přednostní koupi zaniká.

Archiválie smějí být z území ČR vyváženy pouze s povolením ministerstva vnitra, které vede evidenci vydaných povolení včetně kontroly plnění podmínek v nich stanovených, přičemž toto povolení je vydáno jen na dobu určitou a pouze z následujících důvodů:

- vystavování
- konzervování
- restaurování
- vědecký výzkum

Vlastníku či držiteli archiválie může ministerstvo dát za povinnost složit peněžitou záruku, aby bylo zajištěno, že archiválie bude vyvezena jen z uvedených důvodů a bude vrácena

---

³⁰ Zákon č. 499/2004 Sb., §32 odst. 1. b) „svěří archivní kulturní památku nebo národní kulturní památku na dobu určitou do péče Národního archivu, Archivu bezpečnostních složek nebo státního oblastního archivu, nejdéle však na dobu 1 roku“

³¹ Zákon č. 499/2004 Sb., §32 odst. 4.

³² S výjimkou převodu mezi osobami blízkými, spoluvlastníky, církevními právníckými osobami téže církve nebo náboženské společnosti, do vlastnictví územního samosprávného celku, do vlastnictví právnícké osoby zřízené zákonem, nebo na státní podnik nebo na státní příspěvkovou organizaci.

³³ Prohlídka musí být uskutečněna do 30 dnů od podání nabídky, přičemž tato lhůta může být prodloužena o 4-30 dnů. viz zákon č. 499/2004 Sb., §28 odst. 3.

nepoškozena a v časové lhůtě. Pokud je archiválie ve stavu, který neumožňuje její bezpečné vyvezení, pak ministerstvo její vývoz nepovolí.

Archiválie, která je národní kulturní památkou smí být vyvezena jen pro účely vystavování nebo restaurování, a to jen se souhlasem vlády ČR. Archiválie v řízení s cílem stát se archivní nebo národní kulturní památkou nesmějí být vyváženy.

3.1.9 Práva a povinnosti držitele a vlastníka archiválií

Vlastník či držitel archiválie má právo na poskytnutí odborné rady či pomoci k péči o archiválii zcela zdarma³⁴. Vlastník má ze zákona také nárok na státní příspěvek³⁵ na péči o archiválie v jeho péči, přičemž tento nárok musí uplatnit do 3 měsíců od vybrání dokumentu za archiválii, aby jeho nárok nezanikl. Zároveň má vlastník a držitel³⁶ nárok na náhradu nezbytných nákladů, které byly způsobeny péčí o archiválie.

Vlastník nebo držitel má povinnost řádně pečovat o archiválie, vytvářet repliky archiválií v elektronické podobě, přičemž tuto repliku předá Národnímu archivu nebo digitálnímu archivu. Vlastník nebo držitel také musí předem ohlásit záměr o převod archiválie do jiného vlastnictví. Vlastník nebo držitel archiválie musí poskytovat příslušnému archivu informace pro vedení základní evidence NAD, pokud je archiválie vedena v evidenci tohoto archivu.

Vlastník nebo držitel může v případě své neschopnosti o archiválii pečovat, odevzdat archiválii do úschovy nebo do péče buď příslušnému archivu či jiné k tomu vhodné osoby či instituce³⁷.

3.1.10 Nahlížení do archiválií

Do archiválií v péči příslušného archivu lze nahlížet jen dle podmínek badatelského řádu³⁸ archivu a podmínek zákona. Pokud, ale archiválie nenáleží do péče archivu, lze do archiválií nahlížet jen se souhlasem vlastníka či držitele archiválie³⁹. Každý archiv musí vydat vlastní badatelský řád, který vytvoří na základě vzoru vydaného ministerstvem. Badatelský řád musí být veřejně dostupný⁴⁰.

---

³⁴ Tato rada může být poskytnuta Národním archivem nebo příslušným státním oblastním archivem

³⁵ Výše příspěvku je určena ve vyhlášce č. 645/2004 Sb., §15

³⁶ Pokud se nejedná o veřejné archivy

³⁷ Zákon č. 499/2004 Sb., §26 a §27

³⁸ Vzor badatelského řádu lze nalézt v příloze číslo 3 vyhlášky č. 645/2004 Sb.,

³⁹ Zákon č. 499/2004 Sb., §41 odst. 1.

⁴⁰ Dle zákona č. 499/2004 Sb., §34 odst. 2. „na úřední desce archivu nebo na jiném veřejnosti přístupném místě v archivu a v informačních systémech s možností dálkového přístupu.“

Pokud jsou archiválie v péči veřejných archivů, je nahlížení do nich bezplatné a stejně tak vstup do prostoru veřejných archivů. Výjimku tvoří audiovizuální archiválie, které jsou v péči Národního filmového archivu⁴¹.

Tam, kde je to možné se předkládají pouze kopie archiválií určené k badatelské práci, pokud neexistují, předkládají se originály, které se jinak smějí předkládat jen se souhlasem archivu. Národní kulturní památky se zpravidla v originále nepředkládají, předkládají se pouze jejich kopie⁴².

Pokud má badatel zájem o prohlížení archiválií, jež jsou v archivu umístěny na základě smlouvy o úschově, je nutné přihlížet k podmínkám ve smlouvě uvedeným.

Digitální archiválie je možné prohlížet prostřednictvím národního portálu.

Veřejné archivy mohou zpracovávat osobní údaje žadatele, který je fyzickou osobou⁴³ nebo právnickou osobou⁴⁴, pro ochranu archiválií. Tyto údaje jsou vyplňovány v žádosti o nahlížení, jež je součástí badatelského listu.

Běžně jsou archiválie k volnému nahlížení dostupné, pokud jsou starší 30 let. Výjimku představují archiválie obsahující osobní údaje je třeba písemné vyrozumění dotčené osoby⁴⁵, nebo případně osobní souhlas v případě archiválie obsahující citlivé osobní údaje. Pro kontaktování dotčené osoby může archiv požádat příslušný správní úřad na úseku archivnictví⁴⁶ o kontaktní údaje⁴⁷ na dotčenou osobu.

Paragraf 37 a jeho odstavce 10 a 11 představují zvláštní výjimku v zákoně⁴⁸, jelikož jasně říkají, že archiválie vzniklé před 1. lednem 1990 z činnosti státních orgánů a archiválie daných organizací vzniklé před dříve zmíněným datem jakožto i archiválie vzniklé v letech 1938 až 1945 z činnosti německé okupační správy na odstoupeném území a Protektorátu Čechy a Morava a archiválie, které byly již dříve přístupné jsou vyňaty z lhůty 30 let nepřístupnosti od jejich vzniku.

---

⁴¹ Zákon č. 499/2004 Sb., §41 odst. 2.

⁴² Dle zákona č. 499/2004 Sb., §34 odst. 5. „v originále se mohou předkládat k nahlédnutí jen v archivech, do jejichž péče náleží, a to po předchozím povolení ministerstva“

⁴³ Zde se jedná například o jméno a příjmení, datum narození, adresa trvalého pobytu nebo číslo průkazu totožnosti. Všechny údaje vyjmenovány v zákoně č. 499/2004 Sb., §35 odst. 1.

⁴⁴ U právnické osoby se jedná o název, sídlo, IČO a další viz §35 odst. 2.

⁴⁵ Dle §37 odst. 2 má vyrozuměná osoba právo 30 dnů na podání námítky.

⁴⁶ Ten může dle §37 odst. 5 užívat následující údaje: referenční údaje ze základního registru obyvatel, údaje z agendového informačního systému evidence obyvatel, údaje z agendového informačního systému cizinců. Detaily, jaké konkrétní údaje jsou uvedeny v zákoně č. 499/2004 Sb., §38a

⁴⁷ Poskytované údaje jsou vyjmenovány v zákoně č. 499/2004 Sb., §37 odst. 6. 7. a 8.

⁴⁸ Umožněné díky zákonu č. 181/2007 Sb., o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek a o změně některých zákonů

Stejně tak odstavec 12 téhož paragrafu umožňuje náhled do archiválií mladších 30 let z obsahující statistické soubory a při výzkumu je možné je anonymizovat.

Podobně jsou archiválie mladší 30 let dostupné k volnému nahlížení jejich původcům.

Podle paragrafu 38 nelze předkládat archiválie pokud: jsou ve špatném stavu, jsou zpracovávány archivářem, existuje živá osoba, o níž archiválie jsou a nedala svůj souhlas, speciální podmínky.

V případě, že archiv neumožní na základě žádosti o nahlížení přístup k archiváliím, je možné se odvolat na příslušný správní úřad na úseku archivnictví.

3.1.11 Vystavování archiválií

Archiválie smějí být vystavovány pouze v případě, pokud to umožňuje jejich fyzický stav a pokud bude zajištěno, že během vystavování nebudou poškozeny a bude o ně řádně pečováno a nebude porušeno právo na ochranu osobních údajů. Pokud jsou archiválie ve vlastnictví státu a jsou v péči archivu, lze je vystavovat na základě smlouvy či zápisu o výpůjčce, kde je zároveň sjednána výše pojistného archiválie a „*součástí smlouvy je také soupis zapůjčovaných archiválií a protokol o jejich stavu.*“⁴⁹

Pokud se jedná o archiválie, které má archiv v úschově, pak je možné vystavovat dle výše uvedených podmínek a podmínek stanovených ve smlouvě o úschově.

Zvláštní postavení mají Národní kulturní památky, které smějí být vystavovány jen na povolení ministerstva⁵⁰.

3.1.12 Pořizování výpisů, opisů a kopií

O vytvoření výpisu, opisu nebo kopie archiválie v analogové podobě nebo vytvoření repliky archiválie v digitální podobě včetně její části smí zažádat každý vždy ten konkrétní archiv v jehož péči se archiválie nachází. Pokud, ale archiválie nenáleží do péče archivu, lze výše uvedené činnosti provést jen se souhlasem vlastníka či držitele archiválie⁵¹.

Vytvoření výpisu, opisu nebo kopie je podmíněno stejnými podmínkami jako nahlížení do archiválií a stejně tak při odmítnutí rozhoduje příslušný správní úřad na úseku archivnictví.

Archiv poskytuje potvrzení shody jím vytvořeného výpisu, opisu či kopie s analogovou archiválií ve své péči nebo Národní archiv u repliky digitální archiválie⁵².

Příslušný archiv má právo požadovat úhradu⁵³ nákladů spojených s výše popsányi činnostmi včetně vytváření rešerše z archiválií. Výjimku tvoří veřejné archivy, které nesmějí

---

⁴⁹ Zákon č. 499/2004 Sb., §39 odst. 3.

⁵⁰ Tamtéž, §39 odst. 4.

⁵¹ Tamtéž, §41 odst. 1.

⁵² Tamtéž, §40 odst. 4.

⁵³ Maximální výše úhrady je uvedena v příloze číslo 4. vyhlášky č. 645/2004 Sb.,

požadovat úhradu nákladů například od státních orgánů, původce, vlastníka či dárcce archiválie⁵⁴.

3.1.13 Kontrola ve věcech archivnictví a spisové služby

Kontrolu ve věcech archivnictví a spisové služby vykonává ministerstvo⁵⁵, Národní archiv a Státní oblastní archiv⁵⁶.

Kontrola je vykonávána pověřeným zaměstnancem kontrolující instituce, přičemž kontrolující má právo na základě kontroly zakázat činnost či uložit příslušná opatření k odstranění nedostatků při kontrole zjištěných⁵⁷, přičemž proti tomuto rozhodnutí se může kontrolovaný subjekt odvolat⁵⁸.

Zvláštní výjimku tvoří bezpečnostní archivy, které jsou kontrolovány pouze na základě *výročních zpráv o činnosti*, a nikoliv skrze pověřeného zaměstnance⁵⁹.

3.1.14 Správní delikty

Dle zákona se správní delikty dělí na přestupky a správní delikty, přičemž přestupků se může dopustit fyzická osoba a správního deliktu osoba fyzická.

Přestupku se fyzická osoba dopustí, pokud poškodí či zničí archiválii nebo dokument, nevrátí vypůjčenou archiválii nebo ji vyveze bez povolení ministerstva. Za přestupek je považováno i porušení mlčenlivosti tak jak je stanovena v §14 zákona o archivnictví nebo neumožní konzervaci či restaurování archiválie. Přestupkem je též nepředání údajů potřebných pro vedení základní evidence NAD, pokud se archiválie nachází mimo péči archivu, který je ve své základní evidenci vede⁶⁰.

Správní delikty, jichž se může dopustit právnická osoba nebo podnikající fyzická osoby jsou v základních ohledech velmi podobné jako přestupky fyzických osob. Na rozdíl od fyzických osob se u právnických osob či jiných původců⁶¹ je za správní delikt je například považováno například pokud určený původce nevykonává spisovou službu nebo neumožní dohled na provádění skartačního řízení⁶².

⁵⁴ Všechny výjimky vyjmenovány v zákoně č. 499/2004 Sb., §40 odst. 6.

⁵⁵ Dle zákona č. 499/2004 Sb., §71 odst. 1. a) „u veřejnoprávních původců a archivů s výjimkou zpravodajských služeb České republiky a jimi zřízených archivů“

⁵⁶ V zákoně č. 499/2004 Sb., §71 odst. 1. jsou vyjmenovány instituce vykonávající kontrolní činnosti, a jací původci a archivy náležejí do jejich pravomocí

⁵⁷ Zákon č. 499/2004 Sb., §72 odst. 2.

⁵⁸ Tamtéž, §72 odst. 3.

⁵⁹ Tamtéž, §71 odst. 3. a §72 odst. 4.

⁶⁰ Zde vyjmenovány pouze některé příklady přestupky, jejich výčet lze nalézt v zákoně č. 499/2004 Sb., §73 odst. 1.-6.

⁶¹ Určeni v zákoně č. 499/2004 Sb., §74

⁶² Všechny správní delikty určeny v zákoně č. 499/2004 Sb., §47 odst. 1.-10.

Za přešupek či správni delikt lze uložít pokutu v rozmezí 5000–1000000 Kč dle vážnosti provinění, způsobu jeho spáchání, následkům a okolnostem⁶³.

Pokud právnická osoba prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, aby ke správni deliktu nedošlo, pak za tento delikt nezodpovídá. Správni delikty jsou projednávány Národním archivem, Archivem bezpečnostních složek případně státním oblastním archivem dle jeho působnosti. Odpovědnost za správni delikt může zaniknout, pokud není do 2 let od dne zjištění zahájeno řízení správniho orgánu.

3.1.15 Vyhláška č. 645/2004 Sb.,

Celým jménem *Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů*. Tato vyhláška je tvořena 19 paragrafy a 5 přílohami.

Základním účelem této vyhlášky je:

- Rozšíření pravidel vedení evidence archiválií - §1 - §12
- Stanovení základních pravidel pro vytváření, správu a zpřístupnění metadat archiválií - §12a - §12c
- Ukládání kopií archiválií a péče o ně - §14
- Určení státního příspěvku - §15
- Stanovení vzorového badatelského řádu - §16 a příloha č. 3
- Stanovení maximální výše úhrad nákladů spojených s poskytováním služeb veřejnými archivy - §17 a příloha č. 4
- Určení nosnosti podlah a obecných podmínek v prostorech pro uložení archiválií - §18 a příloha č. 5

První paragraf vyhlášky stručně shrnuje rozdělení evidence archiválií na základní, druhotnou a ústřední a určuje, že základní evidence archiválií náležejících do péče archivu se aktualizuje jednou za rok nejpozději do 15. ledna následujícího roku.

Druhý paragraf popisuje takzvanou delimitaci archiválií. Přičemž delimitace znamená přemístění archiválií mezi archivy nebo kulturně vědeckými institucemi, které vedou základní evidenci, za účelem zajištění péče o archiválie. V praxi to znamená že, tyto archiválie vezme archiv, který je delimituje do své evidence, zatímco archiv, který je vydal, je ze své evidence vyřadí. Přičemž o delimitacích v rámci druhotné evidence musí být informován Národní archiv nebo příslušný státní oblastní archiv, zatímco o delimitacích mezi okresními archivy, jež jsou

---

⁶³ Tamtéž, §73 odst. 7., §74 odst. 11. a §75 odst. 2.

součástí jednoho oblastního archivu musí být informováno ministerstvo, aby byla aktualizována ústřední evidence⁶⁴.

Každý archiv má zavedenou evidenci vnějších a vnitřních přírůstků a úbytků, které zaznamenávají změny v archivním fondu či sbírce⁶⁵.

Evidence vnějších přírůstků a úbytků (vnějších změn), které mohou nastat mezi archivem a jinou právnickou či fyzickou osobou a souvisí například s delimitací nebo tradiční příjem archiválií na základě výběru archiválií, úbytek může být i zničení nebo ztráta archiválií⁶⁶. Tato evidence je vedena jako celistvý soubor. Mezi náležitosti této evidence patří například datum změny, číslo jednací, velikost⁶⁷ a další⁶⁸. Pokud je evidence vytvářena vytisknutím elektronické podoby evidence, pak k tomu musí dojít alespoň jednou ročně. Tato evidence je vedena v rámci základní evidence s výjimkou případu, kdy se jedná základní evidenci archiválií mimo archiv⁶⁹.

Evidence vnitřní přírůstků a úbytků (vnitřních změn) zaznamenává veškeré změny, které nastaly v rámci jednoho archivu či jiné kulturně vědecké instituce⁷⁰. Příkladem vnitřních změn je přesun archiválií mezi jednotlivými archivními fondy. Pokud proběhne vnitřní změna, musí být o ni učiněn záznam⁷¹.

Nejvýznamnější částí této vyhlášky je paragraf 6, který určuje, že veškeré archiválie jsou evidovány na evidenčních listech (evidenční list NAD). Všechny náležitosti těchto evidenčních listů jsou vyjmenovány v odstavcích 2 a 3 tohoto paragrafu. Tyto evidenční listy mohou být vyplňovány buď elektronicky a následně vytištěny nebo vyplňovány hůlkovým písmem do připravených formulářů. Pokud je evidenční list vyřazen, musí být přes celou plochu přeškrtnut a následně zařazen do spisu o archivním souboru⁷².

Paragraf 7 vyhlášky určuje, že „Evidence archivních pomůcek vedená v základní evidenci je vedena na evidenčních listech v listinné podobě“⁷³ a její náležitosti jsou zde vyjmenovány⁷⁴.

---

⁶⁴ Vyhláška č. 645/2004 Sb., §2

⁶⁵ Tamtéž, §3 odst. 1.

⁶⁶ Tamtéž, §3 odst. 2

⁶⁷ U archiválií v analogové podobě se uvádí počet běžných metrů (metráž)

⁶⁸ Všechny náležitosti vyjmenovány ve vyhlášce č. 645/2004 Sb., §4 odst. 1.

⁶⁹ Tamtéž, §4 odst. 3.

⁷⁰ Tamtéž, §5

⁷¹ Náležitosti záznamu jsou vyjmenovány ve vyhlášce č. 645/2004 Sb., §5 odst. 2.

⁷² Tamtéž, §6 odst. 7.

⁷³ Tamtéž, §7 odst. 1.

⁷⁴ Tamtéž, §7 odst. 2.

Paragrafy 8 a 9 se věnují zasilání a evidenci stejnopisů archivních pomůcek a předávání údajů ze základní evidence do druhotné a ústřední evidence. Pro tuto práci nepovažují tyto paragrafy za příliš významné.

Paragraf 10 určuje, jak má být vedena evidence archiválií, souborů archiválií nebo jejich částí, jež jsou prohlášeny národními kulturními památkami. Je zde stanoveno, že každá národní kulturní památka má přidělené jedinečné a neměnné číslo a je vedena ve zvláštní evidenci přímo ministerstvem a archivem v jehož péči se nacházejí.

Paragrafy 11 a 12 definují postup, jak mají být vyřazovány archiválie z evidencí národního kulturního dědictví při přehodnocení jejich významu nebo jejich zničení.

Významnou částí této vyhlášky jsou paragrafy 12a až 12c, které se věnují vytváření, správě a zpřístupňování metadat archiválií. Přičemž tyto paragrafy významně rozšiřují §18 zákona č. 499/2004 Sb., jelikož zde jasně definují, co tvoří základní identifikaci archiválie a veškeré jejich náležitosti.

Dle paragrafu 14 této vyhlášky musejí být bezpečnostní kopie archiválií uloženy v jiném objektu než originály.

Základní státní příspěvek je 3 Kč⁷⁵ za každou evidenční jednotku, přičemž tento příspěvek může být zvýšen například pokud je archiválie prohlášena za národní kulturní památku. Státní příspěvek je také možné poskytnout na každý běžný metr uložené archiválie nebo na každý 1 GB kapacity, a to sice v sazbě 70 Kč⁷⁶. kompletní sazebník státního příspěvku se nachází v příloze číslo 4 této vyhlášky.

Významnou součástí této vyhlášky jsou její přílohy:

1. Evidenční jednotky
  - Kompletní vyjmenování všech druhů evidenčních jednotek včetně jejich zkratk
2. Archivní pomůcky
  - Rozdělení a vyjmenování archivních pomůcek, podobně jako evidenčních jednotek
3. Vzorový badatelský řád
  - Včetně příloh určujících podobu badatelského listu, seznamu přeložených archiválií a žádosti o použití vlastního reprodukčního zařízení

---

⁷⁵ Tamtéž, §14 odst. 1.

⁷⁶ Tamtéž, §14 odst. 5.

4. Sazebník maximální výše úhrad nákladů spojených s poskytováním služeb veřejnými archivy
5. Nosnost podlah v prostorách pro uložení archiválií, teploty a relativní vlhkost vzduchu v prostorách pro uložení archiválií a výše průměrných ročních nákladů na 1 běžný metr archiválií

3.2 Archivnictví ve Slovenské republice

Slovenské archivnictví je založeno na základě zákona č. 395/2002 Z. z. o archivech a registraturách jenž je dále rozvíjen skrze vyhlášku č. 628/2002 Z. z. Slovenské archivnictví podléhá pod ministerstvo vnitra SR (dále jen jako ministerstvo).

3.2.1 Informace o archivnictví na internetu

Ministerstvo vnitra Slovenské republiky má na svých webových stránkách⁷⁷ taktéž informace týkající se archivnictví a správy registratury (spisové služby). V rámci těchto stránek lze nalézt obecné informace o slovenském archivnictví a spisové službě včetně možnosti stažení legislativy (zejména archivního zákona), metodik a vzorů formulářů nebo badatelského listu. Mezi zajímavé informace zde dostupné patří například účast na Evropském projektu APEx Evropský archivní portál, který umožňuje svobodný přístup k informacím o archiváliím a ulehčení mezinárodního výzkumu.

Významnou část těchto stránek tvoří informace o slovenských státních archivech, které nemají svoje vlastní webové stránky, jak je zvykem v České republice. Veškeré dostupné informace včetně kontaktů nebo historie jednotlivých státních archivů jsou dostupné přímo na stránkách ministerstva⁷⁸.

Skrze webové stránky ministerstva lze též získat informace o jím vydávaném časopise *Slovenská Archivistika* včetně obsahu jednotlivých ročníků⁷⁹ nebo podat žádost o přístup k elektronickým službám matrik a dalším službám veřejné správy.

Podobně jako existuje *Česká archivní společnost*, existuje také na Slovensku tzv. *Spoločnosť slovenských archivárov* (SSA)⁸⁰, která si dává za cíl sdružení archivářů za cílem sdílení zkušeností a šíření povědomí o archivnictví ve společnosti. Stejně jako ČAS je členem Mezinárodní archivní rady. SSA vydává periodikum *Zborník Spoločnosti slovenských archivárov* a další tematické archivní publikace.

3.2.2 Zákon č. 395/2002 Z. z. O archivech a registraturách

Slovenský archivní zákon je rozdělen do čtyř článků, přičemž samotná ustanovení zákona jsou v článku prvním a v ostatních člancích je část zrušovací ustanovení a poslední

---

⁷⁷ Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. Copyright © 2007 [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/>

⁷⁸ Štátne archívy, Ministerstvo vnútra SR - Verejná správa. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. Copyright © 2017 Ministerstvo vnútra SR. [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?statne-archivy>

⁷⁹ Slovenská archivistika, Ministerstvo vnútra SR - Verejná správa. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. Copyright © 2017 Ministerstvo vnútra SR. [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?slovenska-archivistika-1>

⁸⁰ O spoločnosti. *Aktuálne udalosti a informácie* [online]. [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://www.archivari.sk/index.php/o-spolocnosti>

paragraf číslo 36 určující účinnost zákona. Jednotlivé tematické části zákona jsou tematickými nadpisy od sebe odděleny.

První část zákona pojmenovaná Úvodní ustanovení v třech paragrafech popisuje předmět úpravy, základní pojmy a základní ustanovení.

V další části obsahující paragrafy 4 až 14 je pojmenovaná Archivy je popisována slovenská soustava archivů, zřizování a rušení archivů.

Část zákona obsahující paragrafy 6 až 11 pod názvem Práva a povinnosti na úseku archivů popisuje práva a povinnosti zřizovatelů archivů, povinnosti archivů, práva a povinnosti vlastníků archiválií, evidenci archiválií a archivní informační systém.

V paragrafech 12 až 15 pod názvem Přístup k archivním dokumentům jsou popsány podmínky přístupu k archiváliím, omezení přístupu k nim, osobní povolení na přístup k archiváliím a badatelský řád.

Paragrafy 16 a 17 se pod jménem Registratury věnují právům a povinnostem původců registratury, elektronickým registraturním záznamům, registraturnímu pořádku a plánu a obecně registraturám.

Další část zákona obsahující paragrafy 18 až 23 určuje pravidla pro rozhodování o hodnotě dokumentů ve skartačním řízení, samotném skartačním řízení přebírání archiválií archivem nebo správu registratury jinou osobou.

Paragrafy 24 až 31 jsou věnovány státní správě na úseku archivů a registratur, Státnímu ústřednímu archivu, státnímu archivu s regionální územní působností, vývozu a dovozu archiválií, státním odborném dozoru, nucené úschově, vyvlastnění archiválií, přestupkům a jiným správním deliktům.

Poslední část zákona obsahuje informace o vztahu archivnictví k jiným právním předpisům, splnomocňovací nařízení, přechodná ustanovení a zrušovací ustanovení.

Součástí zákona jsou také dvě přílohy, první z nich obsahuje Názvy, sídla a územní obvody státních archivů zřizovaných ministerstvem. Součástí druhé přílohy je seznam přebíraných právně závazných aktů evropské unie.

V této práci užívám aktuálně platné znění zákona na základě jeho novely 125/2016 Z. z. platné od 1. 7. 2016.

3.2.3 Práva a povinnosti na úseku archivů

Zřizovatel archivu má právo požádat ministerstvo o úhradu nákladů prostorů archivu s cílem lepší péče o archiválie. Také může ministerstvo požádat o odbornou informaci nebo

radu. Zřizovatel také může archiv pověřit vědeckou či výzkumnou činností v oboru archivnictví a příbuzných oborů⁸¹.

Zřizovatel musí požádat ministerstvo o souhlas se zřízením archivu⁸², umístit archiv v prostorech zajišťujících ochranu archiválií a umožnit přístup k nim⁸³. Povinnosti zřizovatele archivu dle odstavce 5. paragrafu 6 přecházejí i na jeho právního nástupce.

Archiv má povinnost vykonávat předarchivní péči a přebírat archiválie, vést evidenci archiválií, ochraňovat archiválie, zpřístupňovat archiválie a jejich archivní pomůcky, vydat badatelský řád, umožnit státní dozor, umožnit přístup k archiváliím a archivním pomůckám ve své péči, vypracovat program vytvářet konzervačních kopií archiválií a zasílat jednu tuto kopii nejvýznamnějších archiválií Slovenskému národnímu archivu⁸⁴.

Vlastník archiválie má právo užívat odborné rady ministerstva, požádat jej o finanční příspěvek na péči o archiválii, požádat ministerstvo o zajištění konzervování nebo restaurování archiválií⁸⁵, dočasně omezit přístup k archiváliím, udělit osobní povolení k přístupu k archiváliím a převést archiválie do vlastnictví jiného subjektu na území Slovenské republiky, pokud si stát nevyhradit přednostní předkupní právo⁸⁶.

Vlastník archiválie musí umožnit zápis archiválie do evidence archivního dědictví, zajistit ochranu archiválií, umožní výkon státního odborného dozoru, oznámit archivu v jehož evidenci je archiválie změnu jejího vlastníka nebo držitele, požádat ministerstvo o povolení k dočasnému či trvalému vývozu archiválie a uhradit náklady spojené s nucenou či smluvní úschovou⁸⁷.

3.2.4 Evidence archiválií

Každý archiv vede evidenci převzatých archiválií. Evidenci archiválií vlastníka, který nezřídil archiv je vedena státním ústředním archivem nebo státním archivem s regionální působností, který zároveň vede evidenci všech archiválií ve svém územním obvodu. Ústřední evidenci všech archiválií nacházejících se na území Slovenské republiky vede ministerstvo vnitra. Všechny výše zmíněné evidencie tvoří evidenci archivního dědictví⁸⁸.

---

⁸¹ Zákon č. 395/2002 Z. z., §6 odst. 1.

⁸² Žádost o souhlas se zřízením archivu a její náležitosti včetně žádosti o zrušení archivu lze nalézt v zákonu č. 395/2002 Z. z., §6 odst. 3. a 4.

⁸³ Všechny povinnosti vyjmenovány v zákonu č. 395/2002 Z. z., §6 odst. 2.

⁸⁴ Tamtéž, §7.

⁸⁵ Dle zákona č. 395/2002 Z. z., §8 odst. 1. c hradí náklady vlastník archiválie

⁸⁶ Dle zákona č. 395/2002 Z. z., §8 odst. 1. f je možné cizí archiválie převést mimo území Slovenské republiky

⁸⁷ Kompletní seznam povinností vlastníka archiválie v zákonu č. 395/2002 Z. z., §8 odst. 2.

⁸⁸ Tamtéž, §9 odst. 1.

Evidenze je tvořena evidenčními listy archivních souborů, kniha přírůstků, depozitů a úbytků. Výše zmíněný evidenční list se bezodkladně po jeho vytvoření posílá příslušnému státnímu archivu s regionální územní působností, aby zde byl zařazen do jeho evidence. Přičemž specializované archivy a další archivy vyjmenované v §4 odst. 2 b) tohoto zákona posílají evidenční list ministerstvu⁸⁹.

Základní evidence archiválií je zároveň s evidenčními listy vedena elektronickým systémem AFondy⁹⁰.

Ústřední evidence je tvořena evidenčními listy archivních souborů, evidenčními listy pečeti a pečidel a záznamy o vyřazení souborů archiválií, pečeti a pečidel z evidencí⁹¹.

Archivní informační systém je tvořený evidencí archivního dědictví a archivními pomůckami. Přičemž tento systém je veden státním ústředním archivem, státními archivy s regionální územní působností a ministerstvem⁹².

3.2.5 Přístup k archiváliím

Právo na přístup k archiváliím uloženým v archivu má každý, kdo podá písemnou žádost⁹³. Přístup k archiváliím umožní archiv v podobě vytváření opisů, výpisů, potvrzení, kopií, studia, zveřejňování⁹⁴ anebo veřejným vystavováním archiválií. Originály archiválií jsou překládány jen výjimečně, přičemž u vybraných archiválií se předkládá kopie vždy⁹⁵.

Pokud badatel žádá o přístup k archiváliím za účelem studia, pak má žádost o přístup podobu badatelského listu, kde uvede stejné údaje jako v písemné žádosti o přístup, a navíc uvede téma studia a prohlášení, že zde získané informace použije jen na účely uvedené v badatelském listě.

Archiválie smějí být vystavovány jen na základě smlouvy, úhradu nákladů na vytvoření kopií a přepravu, přičemž vystavované dokumenty musejí být pojištěny⁹⁶.

Opisy, výpisy, potvrzení a kopie archiválie jsou vytvářeny jen při úhradě nákladů na jejich vznik⁹⁷, přičemž zároveň s tím jsou tyto archiválie opatřeny potvrzení jejich shody

---

⁸⁹ Tamtéž, §10 odst. 1.

⁹⁰ HORA, Josef. Slovenský systém AFondy – on-line nástroj k vedení základní evidence archiválií. In *Archivní časopis* 61, 2011, č. 3, s. 296-300. ISSN 0004-0398.

⁹¹ Zákon č. 395/2002 Z. z., §10 odst. 2. dále praví, že všechny zde zmíněné formy ústřední evidence jsou evidovány jak státním ústředním archivem, státními archivy s regionální územní kompetencí a specializovanými archivy

⁹² Tamtéž, §11

⁹³ Dle zákona č. 395/2002 Z. z., §12 odst. 4. se žádost předkládá, pokud žadatel žádá o přístup v podobě opisu, výpisu, kopie nebo potvrzení. Přičemž v této žádosti vyplní údaje vyjmenované v odst. 4. písm. a) až h)

⁹⁴ Tamtéž, §12 odst. 2 jsou archiválie zveřejňovány na webových stránkách archivu

⁹⁵ Tamtéž, §12 odst. 3. se jedná o archiválie. Které vznikly před rokem 1526, pokud obsahují informace, kterým je omezený přístup nebo by při studiu mohlo dojít k jejich poškození

⁹⁶ Tamtéž, §12 odst. 7.

⁹⁷ Výše poplatků je určena Zákonem č. 145/1995 Z. z. o správných poplatcích

s archiváliím a mohou při studiu nahradit originál, a při uhrazení dalších poplatků mohou být doručeny do zahraničí.

Právo na přístup k archiváliím se netýká knih přírůstků, depozitů, údajů o vlastnících archiválií a místě jejich uložení uvedeném v evidenčním listě souboru.⁹⁸

Archiv může omezit přístup k archiváliím, pokud by mohla být ohrožena bezpečnost státu či zájmy živých osob, mohlo by dojít k poškození archiválií, neumožňují to podmínky uložení archiválií, žadatel hrubě porušil badatelský řád nebo archiválie nejsou přístupné.⁹⁹

Přístup k archiváliím nelze odepřít jejich původci a jeho právnímu nástupci, vlastníkovi, státním orgánům nebo žadateli, jehož se týkají informace uvedené v archiválií.¹⁰⁰

Proti rozhodnutí o omezení přístupu se lze za daných okolností odvolat.¹⁰¹

Původce, jeho právní nástupce a vlastník mají právo udělit osobní povolení k přístupu k archiváliím, které jsou jinak nedostupné, přičemž povolení může být uděleno buď na konkrétní archiválie nebo konkrétní fyzické osobě.¹⁰²

Badatelský řád upravuje studium archiválií a jejich ochranu při studiu včetně vytváření opisů, výpisů, potvrzení, kopie a přístupu k evidenci archiválií. Badatelský řád musí být archivem umístěn na veřejně přístupném místě v prostorách archivu. Badatelé mají povinnost řád při svém studiu dodržovat a jeho porušení může vést k omezení přístupu k archiváliím.¹⁰³

3.2.6 Rozhodování o dokumentární hodnotě dokumentů

O dokumentární hodnotě dokumentů rozhoduje ministerstvo. Vyřazování dokumentů se skládá z přípravy skartačního řízení¹⁰⁴ a jeho následného provedení. Původce registratury smí vyřazovat dokumenty jen ve skartačním řízení. Dokumenty musejí být vyřazovány nejméně jednou za 5 let.¹⁰⁵

Dokumenty, jímž uplynula lhůta uložení jsou původcem navrhovány k vyřazení v takzvaném „návrhu na vyradenie“ (dále užíván v českém překladu „návrh na vyřazení“)¹⁰⁶, v případě potřeby však může být lhůta prodloužena. Dokumenty, kterým lhůta uložení ještě neuplynula nesmějí být navrhovány k vyřazení.

---

⁹⁸ Zákon č. 395/2002 Z. z., §13 odst. 1.

⁹⁹ Tamtéž, §13

¹⁰⁰ Tamtéž

¹⁰¹ Tamtéž, §13 odst. 7.

¹⁰² Tamtéž, §14

¹⁰³ Tamtéž, §15

¹⁰⁴ V původním znění je použit termín „vyrad'ovacie konaní“, ale jak jsem v úvodu uvedl budu pro tento pojem, jakožto i pro další pojmy (např. registratura – spisovna; registraturní záznam – dokument) užívat jejich české ekvivalenty. Viz porovnání terminologie v Porovnání

¹⁰⁵ Zákon č. 395/2002 Z. z., §18

¹⁰⁶ Jeho náležitosti uvedeny v zákonu č. 395/2002 Z. z., §19 odst. 2.

Skartační řízení začíná podáním návrhu na vyřazení, pokud obsahuje všechny náležitosti pak příslušný archiv nebo ministerstvo posoudí dokumentární hodnotu dokumentu a vydá rozhodnutí o:

- Vyřazení dokumentů po uplynutí lhůty uložení
- Trvalé hodnotě archiválií a termínu jejich uložení do archivu
- Schválení zničení dokumentů bez dokumentární hodnoty¹⁰⁷

Mimo skartační řízení se provádí u dokumentů, které má stát převzít do vlastnictví, byl nabídnutý archivu k převzetí, nalezený nebo je na žádost vlastníka posuzována jeho dokumentární hodnota¹⁰⁸.

Archiv od původce přebírá archiválie i evidenční pomůcky nejpozději do 5 let od rozhodnutí o jejich trvalé dokumentární hodnotě. Přičemž toto převzetí probíhá na základě přebíracího protokolu¹⁰⁹. Náklady spojené s předáním archiválií archivu hradí jejich původce. Archiv má právo odmítnout převzetí archiválií, pokud nejsou uspořádané dle spisového plánu.

3.2.7 Vývoz a dovoz archiválií

Archiválie nesmějí být trvale vyváženy mimo území Slovenska, pokud se nejedná o cizí archiválie. Dočasně smějí být archiválie vyváženy jen s písemným povolením ministerstva, a to nejdéle na 1 rok. Součástí žádosti o povolení na vývoz musí být přiložená pojistná smlouva. Po návratu archiválie na Slovensko musí být předložena ministerstvu na kontrolu.¹¹⁰

Cizí archiválie starší 50 let smí být dovezena na Slovensko jen s povolením příslušného orgánu dotyčného státu.¹¹¹

3.2.8 Přestupky a jiné správní delikty

Přestupky a správní delikty jmenované v §30a odst. 1. a §31 odst. 1. zákona o archívoch jsou projednávány ministerstvem a je možné za ně uložit pokutu mezi 1659 až 33 193 eury¹¹² dle závažnosti provinění. Mezi přestupky a správní delikty patří například zničení nebo poškození archiválie, nezabezpečení správy spisovny nebo porušení badatelského řádu¹¹³.

3.2.9 Státní správa na úseku archivů a registrátů

Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem státní správy na úseku archivů a registrátů. Přičemž ministerstvo vede ústřední evidenci, evidenci archivů, evidenci pečeti a pečetidel, seznam osob a evidenci původců registratur. Zároveň s tím ministerstvo provádí státní odborný

---

¹⁰⁷ Zákon č. 395/2002 Z. z., §20

¹⁰⁸ Tamtéž, §21

¹⁰⁹ Jeho náležitosti určeny v zákonu č. 395/2002 Z. z., §22 odst. 2.

¹¹⁰ Tamtéž, §25

¹¹¹ Tamtéž, §26.

¹¹² Při kurzu České koruny vůči Euru 27 Kč/EUR to činí 44 793 až 896 211 Kč.

¹¹³ Kompletní seznam přestupků v zákonu č. 395/2002 Z. z., §30a odst. 1.

dozor nad správou registratury, archivy a archiváliemi uložených u vlastníků, kteří nezřídili archiv. Ministerstvo také schvaluje registraturní plán a řád a rozhoduje o vyřazení dokumentů.¹¹⁴

Státní odborný dozor je prováděn ministerstvem a jeho předmětem je kontrola plnění povinností stanovených zákonem. Tento dozor musí být prováděn alespoň jednou za 5 let, přičemž je prováděn státním zaměstnancem k tomu zmocněným. Na závěr je vytvořen tzv. „*Záznam o kontrole*“¹¹⁵.

Mezi další úkoly ministerstva patří vedení „*konanie o vrátenie archivného dokumentu*“, který byl vyvezen ze země buď bez povolení, nebyl v určené lhůtě vrácen anebo došlo k jinému porušení podmínek vývozu¹¹⁶.

Pokud dochází k porušení pravidel péče o archiválie, která byla rámci státního odborného dozoru zjištěna, může ministerstvo rozhodnout o tzv. nucené úschově do doby, než budou nedostatky napraveny¹¹⁷. Pokud však k odstranění nedostatků nedojde může ministerstvo provést vyvlastnění archiválie. Vyvlastněná archiválie musí být převedena pouze do vlastnictví státu a původnímu majiteli musí být vyplacena finanční kompenzace¹¹⁸.

---

¹¹⁴ Zákon č. 395/2002 Z. z., §24

¹¹⁵ Tamtéž, §28

¹¹⁶ Tamtéž, §27

¹¹⁷ Tamtéž, §29

¹¹⁸ Tamtéž, §30

3.3 Porovnání

Zatímco v České republice je v současné době platným zákon č. 499/2004 Sb., na Slovensku je to zákon č. 395/2002 Z. z., které se v zásadních rysech od sebe neliší, neboť byly přijaty v důsledku požadavku na harmonizaci právních předpisů v oblasti archivnictví a spisové služby v souvislosti se vstupem obou států do Evropské unie, jakož i v důsledku připojení se k modernímu pojetí archivnictví.

Některé záležitosti jsou však odlišné. To je patrné již v úvodních ustanoveních zákonů, kdy česká právní úprava stanoví poměrně široký okruh tzv. původců, tj. subjektů, které jsou povinny uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií, a zároveň vykonávají spisovou službu¹¹⁹, zatímco slovenská právní úprava hovoří o původcích pouze jako o právnických a fyzických osobách, z jejichž činnosti vzniká registratura¹²⁰.

Archivní správa je v obou zemích vložena do působnosti ministerstev vnitra, archivní síť je však odlišná, ačkoliv existují vždy veřejné a soukromé typy archivů. Zatímco v České republice tvoří síť veřejných archivů Národní archiv, Archiv bezpečnostních složek, státní oblastní archivy, specializované archivy, bezpečnostní archivy a archivy územních samosprávných celků¹²¹, na Slovensku tvoří soustavu veřejných archivů dva státní ústřední archivy (tj. Slovenský národní archiv a Štátny ústredný bankský archiv), archivy státních orgánů, státních rozpočtových a příspěvkových organizací, městské archivy a archivy samosprávných krajů, archivy právnických osob zřízených zákonem a archivy právnických nebo fyzických osob, které jsou orgány veřejné správy¹²².

Pravidla pro nahlížení do archiválií jsou v české a slovenské legislativě upraveny obdobně. V obou platí stejné principy, liší se však v institutu ochranné lhůty, který byl na Slovensku zrušen. Ani na Slovensku však absence ochranné lhůty neznamena neomezený přístup k archiváliím, neboť zde platí obdobná úprava jako v České republice, že omezení přístupu k archiváliím může nastat s ohledem na fyzický stav archiválií, na ochranu osobních údajů a dalších chráněných zájmů osob či státu.

Zatímco v České republice rozhoduje při výběru záznamu za archiválii trvalá hodnota věci ve spojení s jedním ze čtyř kritérií, a to doba vzniku, obsah, původ a vnější znaky, na Slovensku se posuzuje tzv. dokumentární hodnota záznamů z registratury při jejich vyřazování ve skartačním řízení (*vyrad'ovacom konaní*). O dokumentární hodnotě rozhoduje Ministerstvo

---

¹¹⁹ Zákon č. 499/2004 Sb., §3

¹²⁰ Zákon č. 395/2002 Z. z., §2 odst. 16.

¹²¹ Zákon č. 499/2004 Sb., §42 odst. 2.

¹²² Zákon č. 395/2002 Z. z., §4.

vnitru SR, které připraví skartační řízení; v tom spočívá také rozdíl oproti české úpravě, kde výběr archiválií provádí příslušný archiv. Podle slovenské úpravy také platí, že původce registratury může vyřazovat z registratury záznamy pouze ve skartačním řízení, přičemž v České republice je možné toto provést i mimo skartační řízení. Podle slovenské úpravy lze mimo skartační řízení rozhodovat o dokumentární hodnotě pouze tehdy, pokud jde o záznam, který má nabýt do vlastnictví stát, příp. který byl nabídnut k převzetí, který byl nalezen, příp. pokud se dokumentární hodnota posuzuje na základě žádosti vlastníka¹²³.

3.3.1 Rozdíly v terminologii a vnímáním základních pojmů:

Rozdíl mezi českým a slovenským pojetím nalezneme již v definici archiválie, resp. *archívneho dokumentu*. Zatímco česká právní úprava klade důraz na trvalou hodnotu archiválie, její význam z různých oblastí, jakož i veřejný zájem, a řadí sem i pečeti, razítka a jiné hmotné předměty¹²⁴, slovenská právní úprava se omezuje pouze na trvalou dokumentární hodnotu související pouze s poznáním slovenských dějin a Slováků¹²⁵. Archiváliemi nejsou na Slovensku knihovní dokumenty a sbírkové předměty, které podléhají zvláštním zákonům, proto zde neexistuje duplicitní evidence těchto předmětů, která naopak existuje v České republice. Na rozdíl od české právní úpravy zná slovenská právní úprava pojem *cizí archiválie*.

Archivnictví jako „*obor lidské činnosti zaměřený na péči o archiválie*“¹²⁶ tak jak je vymezeno v českém zákoně o archivnictví není ve slovenském zákoně nijak popsáno.

Péče o archiválie je v českém zákoně definována jako „*jejich výběr, evidence, ochrana, archivní zpracování, uložení a zpřístupnění*“¹²⁷, zatímco ve slovenském zákoně není definována, ale činnosti spadající do péče o archiválie jsou ve slovenském archivním zákoně součástí definice archivu jako odborného pracoviště¹²⁸, ačkoliv zde není zařazeno archivní zpracování a uložení archiválií.

Dle českého zákona je archiv zařízením sloužícím k ukládání archiválií a péči o ně. Zatímco ve slovenském zákoně je archiv definován jako odborné pracoviště, které přebírá, eviduje, ochraňuje a zpřístupňuje archiválie.

V českém zákoně se v definici původce nijak nerozlišuje, zda se jedná o fyzickou nebo právnickou osobu, je ale stanoveno že původcem je každý, z jehož činnosti dokument vznikl či

---

¹²³ Tamtéž, §21

¹²⁴ Zákon č. 499/2004 Sb., §2 písm. f)

¹²⁵ Zákon č. 395/2002 Z. z., §2 odst. 2

¹²⁶ Zákon č. 499/2004 Sb., §2 a)

¹²⁷ Tamtéž, §2 b)

¹²⁸ Zákon č. 395/2002 Z. z., §2 odst. 1.

mu byl doručen. Ve slovenském zákoně je původce definován jako jakákoliv fyzická, či právnická osoba, z jejíž činnosti vzniká registratura.

Dokument je v českém zákoně definován jako „každá písemná, obrazová, zvuková nebo jiná zaznamenaná informace, ať v analogové či digitální podobě, která byla původcem vytvořena či doručena“¹²⁹. Naproti tomu ve slovenském zákoně je dokument označován jako *registraturní záznam* a definován jako informace zaznamenaná původcem registratury.

Zatímco v českém zákoně je archiválie velice podrobně definována jako dokument vybraný za archiválii a vzaty do evidence archivu na základě řady kritérií (doba vzniku, vnější znaky...) a také určeno že archiváliemi jsou také pečetítka, razítka či jiné s fondem nebo sbírkou související předměty. Ve slovenském zákoně je archiválie (*Archivní dokument*) definována jako záznam, jenž má trvalou hodnotu pro poznání dějin Slovenska a Slováků, zároveň je dáno, že archiválií je filmový nebo zvukový dokument vzniklý před rokem 1950.

Výběrem archiválií se dle českého zákona rozumí „posouzení hodnoty dokumentů a rozhodnutí o jejich vybrání za archiválie a zařazení do evidence archiválií“¹³⁰. Ve slovenském zákoně není výběr archiválií přímo definován.

Český i slovenský archivní zákon stejně definují archivní fond jako soubor archiválií vybraných na základě provenienčního principu. Zatímco český zákon definuje archivní sbírku jako „soubor archiválií spojených jedním či několika společnými znaky“¹³¹, tak slovenský zákon jí definuje jako soubor archivních dokumentů vzniklých sběratelskou činností právnické nebo fyzické osoby.

V českém zákoně jsou archivní pomůcky definovány jako archivní informační systém vznikající při archivním zpracování, který slouží k evidenci a všeobecné orientaci v archivním fondu. Slovenský zákon ale termíny archivní pomůcky nedefinuje, ale jako jeho ekvivalent užívá termín *Archívny informačný systém*.

Archivní zpracování je dle českého zákona třídění, pořádání a popis archiválií. Ve slovenském zákoně nijak popsáno není.

V českém zákoně je výkon spisové služby tvořen zajištěním odborné správy dokumentů svých či jeho původců, příjmem, evidencí, rozdělováním, oběhem, vyřizováním, vyhotovováním, podepisováním, odesíláním, ukládáním, vyřazováním archiválií ve skartačním řízení a kontrolou těchto činností¹³². Slovenský zákon popisuje jen některé z těchto činností (evidence,

---

¹²⁹ Zákon č. 499/2004 Sb., §2 e)

¹³⁰ Tamtéž, §2 g)

¹³¹ Tamtéž, §2 i)

¹³² Tamtéž, §2 l)

tvorba, ukládání ochrana, zpřístupnění a zabezpečení jejich vyřazování) jako správu registratury.

Český zákon popisuje spisovnu jako „*místo určené k uložení, vyhledávání a předkládání dokumentů pro potřebu původce a k provádění skartačního řízení*“¹³³. Ve slovenském zákoně je spisovna pojmenována jako Registratúra, jenž je souborem všech dokumentů (registraturních záznamů) evidovaných původcem.

Dle českého zákona je správní archiv součástí původce, jehož úkolem je dohled nad spisovou službou původce a péči o dokumenty se skartační lhůtou delší než 5 let.¹³⁴ Ve slovenském zákoně nejsou správní archivy nijak definovány.

Metadata jsou dle českého archivního zákona definovány jako „*data popisující souvislosti, obsah a strukturu dokumentů a jejich správu v průběhu času*“¹³⁵, zatímco v slovenském archivním zákoně nejsou nijak definovány.

Spisový řád je českým archivním zákonem popisován jako „*vnitřní předpis stanovící základní pravidla pro manipulaci s dokumenty a skartační řízení*“¹³⁶. Ve slovenském zákoně sice není spisový řád jako takový definován, ale dle §17 jej musejí původci určení v §16 odst. 3 vypracovat.

Spisový znak je dle českého zákona „*označení, které zařazuje dokumenty do věcných skupin pro účely jejich budoucího vyhledávání, ukládání a vyřazování*“¹³⁷. Ve slovenském zákoně není spisový znak nijak určen.

Skartační znak je v českém zákoně definován jako „*označení dokumentu, podle něhož se dokument posuzuje ve skartačním řízení*“¹³⁸, ale ve slovenském zákoně není nijak definován.

Skartační lhůta (ve slovenském zákoně *lehota uloženia*) je v českém zákoně označení pro dobu po kterou musí původce uchovávat dokument, přičemž ve slovenském zákoně je označení pro dobu, po kterou původce potřebuje dokument (registraturní záznam) pro svoji činnost.

Archivní dědictví je v českém zákoně popsáno v §16 jako *Národní archivní dědictví*, které je tvořeno všemi archiváliemi evidovanými na území České republiky. Ve slovenském zákoně je pojmenováno jako *Archívne dedičstvo Slovenskej republiky* v §2 odst. 5, jenž je

---

¹³³ Tamtéž, §2 m)

¹³⁴ Tamtéž, §2 n)

¹³⁵ Tamtéž, §2 o)

¹³⁶ Tamtéž, §2 p)

¹³⁷ Tamtéž, §2 q)

¹³⁸ Tamtéž, §2 r)

tvořené všemi archiváliemi (s výjimkou cizích archiválií) zapsanými v *Evidencii archivního dědictva Slovenskej republiky*.

4. Archivní síť

4.1 Archivní síť v České republice

Základní členění archivů v České republice je dělení na veřejné a soukromé archivy. Členění archivů a jejich povinnosti jsou popsány v zákoně 499/2004 Sb., v paragrafech 42 až 57 a v příloze 3.

Veřejnými archivy jsou:¹³⁹

- a) Národní archiv
- b) Archiv bezpečnostních složek
- c) Státní oblastní archivy
- d) Specializované archivy
- e) Bezpečnostní archivy
- f) Archivy územních samosprávních celků

4.1.1 Národní archiv

Národní archiv je ústřední archiv české republiky přímo řízený ministerstvem vnitra. Sídlem národního archivu je Praha. Ke své činnosti využívá dvou objektů. Sídlo archivu se nachází v Praze 4 Chodovec a druhé pracoviště sídlí v Praze 6 Dejvicích. Archiv je organizačně rozdělen do 11 oddělení a útvaru ředitelky¹⁴⁰.

Úkolem Národního archivu je vykonávání kontrolní činnosti u organizačních složek státu¹⁴¹, státních příspěvkových organizací zřízených zákonem a organizační složkou státu, veřejných výzkumných institucí a právnických osob, přičemž všichni tyto původci mají celostátní působnost, anebo jsou zřízeny zákonem. U všech výše zmíněných původců provádí též výběr archiválií ve skartačním řízení.

U následujících původců je prováděn výběr archiválií mimo skartační řízení nebo ve skartačním řízení, pokud mají zřízen soukromý archiv.

1. Politické strany
2. Politická hnutí
3. Spolky
4. Odborové organizace
5. Organizace zaměstnavatelů
6. Profesní komory

---

¹³⁹ Zákon č. 499/2004 Sb., §42 odst. 2.

¹⁴⁰ Tamtéž, §45

¹⁴¹ s výjimkou těch, u kterých tuto působnost vykonává archiv bezpečnostních složek

7. Církyve
8. Náboženské společnosti
9. Nadace
10. Nadační fondy
11. Ústavy
12. Obecně prospěšné společnosti

Národní archiv také provádí vývěř archiválií ve skartačním řízení u obchodních společností, družstevch a notářů, pokud mají zřízený soukromý archiv. Provádí také výběr archiválií mimo skartační řízení, které byly nabídnuty České republice darem, ke koupi, nalezených dokumentů či vlastníků, kteří o to požádají¹⁴².

Mezi úkoly Národního archivu patří také péče o archiválie v digitální podobě včetně jejich ukládání. Dále také spravuje národní portál, plní metodickou a poradenskou funkci v předarchivní péči o dokumenty v digitální podobě a v oblasti digitalizace analogových dokumentů. Archiv také umožňuje nahlížení do archiválií ve své péči¹⁴³.

4.1.2 Státní oblastní archivy

Státními oblastními archivy a jejich správními obvody jsou¹⁴⁴:

1. Státní oblastní archiv v Praze (pro Středočeský kraj a hlavní město Praha)
2. Státní oblastní archiv v Třeboni (pro Jihočeský kraj)
3. Státní oblastní archiv v Plzni (pro Karlovarský a Plzeňský kraj)
4. Státní oblastní archiv v Litoměřicích (pro Liberecký a Ústecký kraj)
5. Státní oblastní archiv v Zámrsku (pro Královéhradecký a Pardubický kraj)
6. Moravský zemský archiv v Brně (pro kraj Jihomoravský, Vysočina a Zlínský)
7. Zemský archiv v Opavě (pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj)

Oblastní archivy kontrolují výkon spisové služby, výběr archiválií ve skartačním i mimo skartační řízení podobně jako Národní archiv, ale u organizací s jinou než celostátní působností. Oblastní archivy také poskytují poradenské služby týkající se péče o archiválie¹⁴⁵.

Mírně rozšířenou působnost mají Moravský zemský archiv a Zemský archiv v Opavě, které mají ve své působnosti archiválie zemských úřadů Moravy a Slezska.

---

¹⁴² Zákon č. 499/2004 Sb., §46 odst. 1.

¹⁴³ Tamtéž, §46 odst. 2.

¹⁴⁴ Tamtéž, §47

¹⁴⁵ Tamtéž, §49 odst. 1.

Státní okresní archivy jsou organizačními jednotkami oblastních archivů s působností v rámci obvodu svého okresu. Do působnosti okresních archivů spadají také archivní fondy měst, jelikož většina měst nemá vlastní archiv (výjimka např. Archiv hlavního města Prahy).

4.1.3 Specializované archivy

Specializované archivy si zřizují například Organizační složky státu, státní příspěvkové organizace, vysoké školy, Akademie věd České Republiky, právnické osoby zřízené zákonem a další organizace. Specializované archivy mají za úkol pečovat o archiválie svého zřizovatele. Pro svou činnost potřebuje specializovaný archiv akreditaci.

Úkolem specializovaného archivu jsou všechny činnosti ostatních archivů včetně výběru, péče, evidenci, nahlížení do archiválií, provádí vědeckou činnost, zřizuje specializovanou knihovnu, konzervuje a restauruje archiválie a plní odborné činnosti, které mu uloží jeho zřizovatel¹⁴⁶.

Specializovanými archivy jsou¹⁴⁷:

- Archiv Kanceláře prezidenta republiky
- Archiv Pražského hradu
- Archiv Poslanecké sněmovny
- Archiv Senátu
- Archiv MZV
- Vojenský historický archiv
- Archiv Českého rozhlasu
- Archiv České televize
- Archiv Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i.
- Ústav dějin univerzity Karlovy – Archiv Univerzity Karlovy
- Archiv Masarykovy univerzity
- Archiv Českého vysokého učení technického
- Archiv Vysokého učení technického v Brně
- Archiv Národního muzea
- Literární archiv Památníku národního písemnictví
- Archiv Národní galerie
- Archiv Národní knihovny ČR

---

¹⁴⁶ Tamtéž, §51

¹⁴⁷ ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. Úvodní strana [online]. Copyright © [cit. 02.06.2017]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/archivy-specializovane.aspx>

- Archiv národního technického muzea
- Národní filmový archiv
- Ústřední archiv zeměměřičství a katastru
- Archiv DIAMO
- Archiv českého národní banky
- Archiv AVU
- Archiv Moravské galerie v Brně
- Archiv Univerzity Hradec králové
- Archiv Univerzity Palackého v Olomouci
- Archiv Slezské univerzity v Opavě
- Archiv Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava
- Archiv Národního bezpečnostního úřadu
- Archiv Mendelovy univerzity v Brně
- Archiv Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

4.1.4 Bezpečnostní archivy

Bezpečnostní archivy zřizují jednotlivá ministerstva, Národní bezpečnostní úřad, bezpečnostní sbory a zpravodajské služby České republiky a ke své činnosti potřebuje akreditaci. Tyto archivy mají speciální režim¹⁴⁸, o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

Bezpečnostní archiv bezpečnostního sboru a zpravodajské služby České republiky má za úkol provádět výběr archiválií, u kterých nebyl zrušen stupeň utajení a vede základní evidenci archiválií ve své péči, avšak tyto údaje se nepředávají do druhotné ani ústřední evidence. Tyto archivy plní další úkoly specializovaných archivů s výjimkou jejich předkládání¹⁴⁹.

Tyto archivy obecně plní běžné archivní činnosti včetně výběru, evidence, péče, inventarizace archiválií a dalších odborných činností zadaných zřizovatelem s výjimkou činností popsaných v odstavci dříve.

Pokud je u archiválií zrušen jejich stupeň utajení, pak je archiv převede do specializovaných archivů svého zřizovatele nebo případně Národního archivu. Bezpečnostní sbory a zpravodajské služby však nemusejí poskytnout archiválie k nahlížení a poskytování jejich kopií.

¹⁴⁸ Dle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti

¹⁴⁹ Zákon č. 499/2004 Sb., §53

Pokud mají bezpečnostní archivy ve své péči archiválie, které mohou potřebovat jiné archivy, pak umožní pořízení jejich opisů, kopií, replik či nahlížení do nich.

Bezpečnostními archivy jsou¹⁵⁰:

- Archiv národního bezpečnostního úřadu
- Archiv Úřadu pro zahraniční styky a informace
- Archiv Bezpečnostní informační služby
- Archiv vojenského zpravodajství
- Archiv policie České republiky
- Archiv Ministerstva vnitra České republiky
- Archiv Ministerstva obrany

4.1.5 Archivy územních samosprávních celků

Tyto archivy jsou zřizovány územními samosprávnými celky pro vedení odborné archivní činnosti v působnosti zřizovatele a plnění dalších úkolů v oblasti archivnictví a výkonu spisové služby dle zákona o archivnictví. Pro zřízení archivu samosprávních celků je třeba akreditace.

Jak je uvedeno výše, archivy mohou zřizovat také územní samosprávné celky¹⁵¹. Oprávnění územních samosprávných celků v oblasti zakládání archivů vyplývá z jejich oprávnění zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky. Archivy pěti zákonem vybraných měst, a to Prahy, Brna, Plzně, Ústí nad Labem a Ostravy, plní také některé povinnosti jako správní úřady na úseku archivnictví jako výkon v oblasti přenesené působnosti.

Mimo běžné archivní činnosti¹⁵² provádějí tyto archivy dohled na výkon spisové služby u svého zřizovatele a jeho organizačních jednotek a příspěvkových organizací či jiných právnických osob. Tyto archivy však na rozdíl od běžných archivů nevykonávají výběr archiválií, nýbrž předkládají příslušnému oblastnímu archivu skartační návrhy k posouzení a provedení výběru archiválií

4.1.6 Soukromé archivy

Soukromé archivy mohou být zřízeny fyzickou nebo právnickou osobou, ale pro svoji činnost musí mít udělenou akreditaci, čímž archiv také získá nárok na poradenskou činnost ze

---

¹⁵⁰ ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. Úvodní strana [online]. Copyright © [cit. 02.06.2017]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/archivy-bezpecnostni.aspx>

¹⁵¹ Na základě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, resp. zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, či na základě zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵² Výběr, péče, konzervace, restaurování a zpřístupnění archiválií

strany Národního archivu nebo jiného příslušného archivu. Zřizovatel akreditovaného archivu má také ze zákona právo na jednorázový roční příspěvek na provoz archivu¹⁵³.

Soukromý archiv musí vést evidenci archiválií, umožnit nahlížení do archiválií, překládat Národnímu archivu nebo jinému příslušnému oblastnímu archivu skartační návrhy k posouzení a provedení výběru archiválií. Archiv též pečuje o archiválie svého zřizovatele či jiných původců v něm uložené. Archiv musí provádět prověrku fyzického stavu archivních kulturních památek a kulturních památek svěřených v jeho péči. Archiv se podílí na vytváření celostátních tematických soupisů archiválií organizovaných ministerstvem a také provádí inventuru archiválií vyhlášenou ministerstvem¹⁵⁴.

Mezi zajímavé příklady v České republice registrovaných soukromých archivů patří Archiv Židovského muzea v Praze, dále Všeodborový archiv ČMKOS, Archiv České strany sociálně demokratické, Archiv Centra hasičského hnutí Příbryslav, Archiv OKD, a.s., Archiv společnosti Sokolovská uhelná, a.s., Archiv společnosti Škoda Auto, Archiv společnosti Vítkovice a.s., Ústřední archiv společnosti Plzeňský Prazdroj, a.s. či Archiv Biskupství brněnského¹⁵⁵.

4.1.7 Akreditace archivů

Archivy jsou povinny získat akreditaci, která slouží jako záruka, že jsou schopny řádně plnit úkoly na úseku archivnictví a spravovat část národního dědictví. Pro akreditaci musí žadatel podat na ministerstvo vnitřní žádost o akreditaci obsahující:

- Název a adresu sídla archivu
- Postavení archivu v organizační struktuře zřizovatele, je-li zřizovatelem právnická osoba
- Účel zřízení archivu
- Kopie evidenčních listů Národního archivního dědictví s údaji o archiváliích, o něž bude archiv pečovat
- Spisový řád zřizovatele, je-li určeným původcem

Pro udělení akreditace musejí budovy archivu splňovat i dané stavebně technické podmínky jako například umístění budovy mimo záplavová území, situace budovy mimo plynné a prašné znečištění či umístění nad úroveň spodní vody a další podmínky¹⁵⁶. Pro udělení akreditace musí archiv splňovat i tzv. personální podmínky, mezi které patří například, že

---

¹⁵³ Zákon č. 499/2004 Sb., §56

¹⁵⁴ Tamtéž, §57

¹⁵⁵ ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. Archivy a archiválie. *mvr.cz* [online] © 2017 Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.mvr.cz/clanek/archivy-a-archivalie.aspx>

¹⁵⁶ Všechny stavebně-technické podmínky jsou vyjmenovány v §61 zákona o archivnictví

vedoucí místa v archivu jsou obsazena zaměstnanci s vysokoškolským vzděláním v rámci archivního či historického oboru, aby byl nejméně 1 zaměstnanec na správu 2000 běžných metrů archiválií a byl v badatelně dostatečný počet pracovníků, aby byl 1 zaměstnanec na 10 badatelů denně¹⁵⁷.

Akreditace může být ministerstvem vnitra odňata¹⁵⁸, pokud zjistí, že archiv nedodržuje podmínky udělení akreditace a v případě neodstranění nedostatků v dané lhůtě. Akreditace archivu může zaniknout¹⁵⁹ v případě, že právnická osoba, jenž je zřizovatelem archivu zanikne bez právního nástupce a pokaždé, kdy fyzická osoba, která je zřizovatelem zemře.

---

¹⁵⁷ Zákon č. 499/2004 Sb., §58

¹⁵⁸ Tamtéž, §59

¹⁵⁹ Tamtéž, §60

4.2 Archivní síť ve Slovenské republice

Slovenská soustava archivů je tvořena veřejnými a soukromými archivy a je popsána ve slovenském archivním zákoně a sídla jednotlivých archivů vyjmenovány příloze číslo 1.

Veřejnými archivy jsou¹⁶⁰:

- a) Státní ústřední archiv a státní archivy s regionální územní působností
- b) Specializované archivy státních orgánů, archivy státních rozpočtových organizací, archivy státních příspěvkových organizací a archivy právnických osoby zřizovaných zákonem
- c) Městské archivy a archivy samosprávných krajů
- d) Archivy právnických osob a archivy fyzických osob, které jsou orgány veřejné moci

4.2.1 Státní ústřední archiv a Státní archivy s regionální působností

Slovensko má ústřední archiv rozdělený na 2 specializovaná pracoviště, a to sice Slovenský národní archiv v Bratislavě a Státní ústřední báňský archiv v Banské Štiavnici¹⁶¹.

Úkolem slovenského ústředního archivu a státních archivů s regionální působností je vedení evidence původců registratur a vedení evidence archivu na evidenčních listech¹⁶². Zároveň vykonávají státní odborný dozor nad správou registratury, archivy a archiváliemi uloženými u vlastníků, kteří nemají zřízený archiv. Dalším úkolem je schvalování registraturních řádů a plánů původců registratur a také badatelský řád archivů.

Ústřední archivy a archivy s regionální působností také rozhodují o vyřazování registraturních záznamů a též rozhodují o omezení přístupu k jim převzatým archiváliím. Archivy umožňují přístup k archiváliím ve své péči a spravují *archivní informační systém*.

Státní ústřední archiv přebírá archiválie od¹⁶³:

- a) Nejvyšších orgánů veřejné moci
- b) Právnických osob zřízených a založených ústředními státními orgány
- c) Státních orgánů s působností v těchto odvětvích:
  - a. Hornictví
  - b. Hutnictví
  - c. Geologie

---

¹⁶⁰ Zákon č. 395/2002 Z. z., §4

¹⁶¹ Slovenský báňský archiv v Banskej Štiavnici, Ministerstvo vnútra SR - Verejná správa. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. Copyright © 2017 Ministerstvo vnútra SR. [cit. 14.04.2017]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?suba>

¹⁶² Detailně popsáno v zákonu č. 395/2002 Z. z., §10

¹⁶³ Zákon č. 395/2002 Z. z., §24a odst. e)

d. Jiné souvisejí odvětví

- d) Právnických osob celostátního významu
- e) Fyzických osob, které jsou osobnostmi společenského života celostátního významu
- f) Od původců, které určí ministerstvo vnitra

Státní archivy s regionální působností přebírají archiválie od:

- a) Státních orgánů se sídlem a působností v jeho územním obvodě a jimi zřízených a založených právnických osob
- b) Samosprávného kraje se sídlem v jeho územním obvodě a jím zřízených a založených právnických osob
- c) Obcí nacházejících se v jeho územním obvodě a jimi zřízených a založených právnických osob
- d) Univerzit a jiných vysokých škol se sídlem v jeho územním obvodě
- e) Právnických osob zejména z oblasti hospodářského života se sídlem v jeho územním obvodě
- f) Fyzických osob, které jsou osobnostmi společenského života regionálního významu a mají trvalý pobyt v jeho územním obvodě
- g) Od původců určených ministerstvem vnitra

4.2.2 Specializované archivy

Specializovanými archivy jsou¹⁶⁴:

- Archív Kanceláře prezidenta SR
- Parlamentný archív
- Archív Ministerstva zahraničných vecí SR
- Archív Slovenského národného múzea
- Archív Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva
- Archív výtvarného umenia Slovenskej národnej galérie
- Ústredný archív Slovenskej akadémie vied
- Archív Matice slovenskej
- Archív Divadelného ústavu
- Archív Univerzity Komenského
- Archív Slovenskej technickej univerzity

---

¹⁶⁴ Špecializované verejné archívy, Ministerstvo vnútra SR - Verejná správa. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. Copyright © 2017 Ministerstvo vnútra SR. [cit. 02.06.2017]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?specializovane-verejne-archivy>

- Archív Ekonomickej univerzity
- Archív literatúry a umenia Slovenskej národnej knižnice
- Archív Pamiatkového úradu SR
- Vojenský historický archív
- Archív Národnej banky Slovenska
- Ústredný archív geodézie a kartografie
- Archív Slovenského rozhlasu
- Archív Slovenskej televízie
- Národný filmový archív Slovenského filmového ústavu
- Archív Ústavu pamäti národa
- Archív Zboru väzenskej a justičnej stráže SR
- Archív Mincovne Kremnica, š. p.

4.2.3 Soukromé Archivy

Soukromé archivy jsou archivy právnických a fyzických osob, přičemž v samotném zákoně se při zřizování, rušení a obecných povinnostech a činnostech archivu není rozdíl mezi soukromým a veřejným archivem.

4.2.4 Zřizování a rušení archivů

Ministerstvem je zřizován státní ústřední archiv a státních archivy s regionální působností. Archivy státních orgánů a jimi zřízených právnických osob, měst, samosprávných krajů, fyzických a právnických osob jsou zřizovány se souhlasem ministerstvem vnitra¹⁶⁵.

Pokud není zřizovatelem archivu ministerstvo, pak jej musí zřizovatel požádat o souhlas se zřízením archivu. V žádosti o souhlas se zřízením archivu musí být například jméno a příjmení zřizovatele, jeho adresa trvalého pobytu, popřípadě sídlo a identifikační číslo právnické osoby. Dále musí být součástí žádosti doklady potvrzující umístění archivu v prostorách zabezpečených pro ochranu archiválií a přístup k nim, zda je zřizovatel finančně schopen zajišťovat jeho činnost a také, že úlohy archivu budou plnit osoby s úplným středním vzděláním a alespoň jedna osoba s vysokoškolským vzděláním v oboru archivnictví, pomocných věd historických nebo příbuzném oboru.

Archivy jsou ministerstvem zrušeny, pokud jeho zřizovatel zanikl bez právního nástupce, anebo pokud neodstraní porušení svých povinností ani po opakovaném uložení pokuty. Pokud chce zřizovatel archiv zrušit, pak musí podat žádost o souhlas se zrušením

---

¹⁶⁵ Zákon č. 395/2002 Z. z., §5 odst. 1

archivu, které obsahují stejné údaje jako žádost se zřízením archivu, důvody zrušení archivu a nabídku s návrhem ceny na odkoupení archiválií ze strany státu¹⁶⁶.

---

¹⁶⁶ Tamtéž, §5 odst. 2.

4.3 Porovnání

Česká a slovenská archivní síť vykazuje ve svých základech návaznost na společnou minulost, avšak již se zde projevuje více než 20 let samostatnosti.

Jeden z hlavních rozdílů spočívá v tom, že slovenský národní archiv je rozdělen na 2 specializovaná pracoviště (Slovenský národní archiv v Bratislavě a Státní ústřední báňský archiv v Banské Štiavnici) oproti jednomu v česku (národní archiv).

Dalším rozdílem je, že na dle slovenského zákona jsou městské archivy jasně institucionalizované ve slovenském archivním zákoně, zatímco v českém zákoně jsou vnímány v rámci tzv. *archivů územních samosprávných celků*, ale jinak nejsou téměř zmíněny¹⁶⁷. Slovenský zákon navíc nijak nespécifikuje pojem *specializovaný archiv (špecializované archiv)* a na rozdíl od českého zákona zde není žádná zmínka o *bezpečnostních archivech*, které jsou českým archivním zákonem podrobně popsány.

V zásadě však slovenské archivy s regionální působností vykazují tytéž znaky a mají skoro stejné úkoly, jako mají v česku Státní oblastní archivy, avšak určité rozdíly zde nalezneme. Podobně jako v české republice jsou okresní archivy organizačními součástmi oblastních archivů, tak mají slovenské *státní archivy* svoje pobočky v bývalých okresních městech. Ačkoliv je nutno říci, že spojení mezi slovenskými *státními* archivy a jejich pobočkami jen velice volné (pobočky jsou metodicky a personálně řízeny Odborem archivů a registratur MVSR)¹⁶⁸.

Jedním z drobných rozdílů je v terminologii, kde český zákon pro povolení k činnosti archivu užívá termín akreditace, zatímco slovenský zákon užívá termín Souhlas se zřízením archivu.

Další rozdíly nalezneme například v žádosti o akreditaci a žádosti o zřízení archivu, kde dle českého zákona je stanoveno kolik musí případně zaměstnanců na 2000 běžných metrů archiválií, nebo že v badatelně musí být alespoň 1 zaměstnanec na 10 badatelů denně a že vedoucí pozice v archivu musí být obsazeny odborně vzdělanými zaměstnanci. Oproti tomu slovenský archiv pouze určuje, že úlohy archivu musí vykonávat osoby s úplným středním vzděláním a že mezi nimi musí být alespoň 1 osoba s odborným vysokoškolským vzděláním.

Je zajímavé, že zatímco český zákon poměrně podrobně popisuje stavebně technické požadavky pro zřízení archivu, pak slovenský zákon určuje pouze, že zřizovatel má za

---

¹⁶⁷ Nepřímo určeny jeho kompetence a povinnosti v českém zákonu č. 499/2004 Sb., §54 a §55 v rámci archivů samosprávných celků

¹⁶⁸ STÁTNÍK, Dalibor. Štátný archiv v Prešove, pobočka Svidník. In *Archivní časopis* 64, 2014, č. 2, s. 169-179. ISSN 0004-0398.

povinnost: „*umiestniť archív v priestoroch, ktoré zabezpečujú ochranu archívnych dokumentov a umožňujú prístup k archívnym dokumentom*“¹⁶⁹ a podrobné požiadavky na ochranu archíválií a registraturných záznamov jsou popsány ve vyhlášce č. 628/2002 Z. z. Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov, pričomž tyto požadavky jsou v zásadě obdobné těm, které jsou v českém zákoně o archivnictví.

---

¹⁶⁹ Zákon č. 395/2002 Z. z., §6 odst. 3 d)

5. Spisová služba

5.1 Spisová služba v České republice

Česká spisová služba je legislativně popsána obecně v zákoně č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, kde je jí věnována Hlava III. (paragrafy 63-70) a také Hlava IV. (paragrafy 71 a 72), která popisuje její kontrolu. Přičemž zákon obsahuje jen obecné zásady, které jsou dále rozšířeny ve vyhlášce č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby.

Pro spisovou službu je také důležitý zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který uvádí do praxe strategii E-governmentu jejíž součástí jsou především datové schránky. Zákon č. 300/2008 Sb. navazuje na zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, který nastartoval proces elektronizace veřejné správy a zrovnoprávnil listinné a elektronické dokumenty¹⁷⁰. Zákon o elektronickém podpisu však byl k 19. 9. 2016 zrušen a nahrazen zákonem č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.

Ministerstvo vnitra také vydává řadu metodik upravující spisovou službu, jako například Národní standard pro elektronické systémy spisové služby¹⁷¹, jehož hlavním účelem je určení základních charakteristik, které musejí obsahovat elektronické systémy spisové služby.

Spisová služba je soubor činností a technických a věcných prostředků, prostřednictvím kterých se spravují různé dokumenty. Dokumenty jsou uchovány buď v analogové, tj. listinné podobě, v současné době však spíše jen digitální nebo elektronické podobě. Spisová služba tak slouží k uložení dokumentů doručených a vzniklých z činnosti původce dokumentů, příp. z činnosti jeho právních předchůdců. Spisová služba zahrnuje tyto činnosti: příjem dokumentů, jejich evidence, jejich rozdělení, oběh, vyřizování, vyhotovování, podepisování, odesílání, ukládání a vyřazování ve skartačním řízení.

Spisovou službu vykonávají buď veřejnoprávní, anebo soukromoprávní původci, přičemž povinnost vykonávat spisovou službu mají pouze původci veřejnoprávní, jimiž jsou kraje, hlavní město Praha, obce s pověřeným obecním úřadem či obce se stavebním nebo matričním úřadem a dále organizační složky státu, ozbrojené síly, bezpečnostní sbory, státní příspěvkové organizace, státní podniky, vysoké školy, zdravotní pojišťovny, veřejné výzkumné instituce a právnické osoby zřízené zákonem¹⁷².

---

¹⁷⁰ BROM, Bohumír. *Spisová a archivní služba ve veřejném a soukromém sektoru: praktická příručka pro správu dokumentů*. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 978-80-7201-913-7.

¹⁷¹ Tento standard vznikl na základě evropského standardu MoReq a pozdějšího MoReq 2

¹⁷² Zákon č. 499/2004 Sb., § 63 odst. 1

5.1.1 Státní správa a samospráva v oblasti spisové služby

V oblasti spisové služby vykonávají příslušné činnosti tzv. veřejnoprávní původci, tj. organizační složky státu, bezpečnostní složky a další subjekty uvedené v ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) až e), i) a k) až m) zákona o archivnictví, a dále také kraje, hlavní město Praha, obce a městská část nebo městský obvod územně členěného statutárního města a městská část hlavního města Prahy, na které byla přenesena alespoň část působnosti obce s pověřeným obecním úřadem nebo působnosti obce se stavebním nebo matričním úřadem¹⁷³.

5.1.2 Elektronické systémy v archivnictví a spisové službě

Ve spisové službě došlo v posledních letech ke změnám při nakládání s dokumenty, zejména pokud jde o jejich elektronizaci. Starší právní úprava vymezovala spisovou službu především v listinné podobě, na základě zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, byla položena otázka na vytvoření nových pravidel elektronické spisové služby. Novelou zákona o archivnictví provedené zákonem č. 190/2009 Sb., resp. přijetím vyhlášky č. 191/2009 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, a vyhlášky č. 193/2009 Sb., o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů, byly postaveny na stejnou úroveň dokumenty v listinné podobě a dokumenty v elektronické podobě.

Nicméně důraz se začal klást na vedení spisové služby elektronickými systémy. Činnost těchto systémů upravovalo Oznámení Ministerstva vnitra ČR částka 76/2009 (část II), kterým se zveřejňuje národní standard pro elektronické systémy spisové služby¹⁷⁴. Tímto Oznámením došlo ke sjednocení parametrů výkonu spisové služby týkající se dokumentů v digitální podobě. Další vývoj v tomto ohledu na sebe nenechal dlouho čekat, když v roce 2010 bylo zveřejněno nové Oznámení Ministerstva vnitra ČR, částka 101/2010, kterým se zveřejňuje národní standard pro elektronické systémy spisové služby¹⁷⁵, v roce 2012 pak došlo k vydání nového

---

¹⁷³ Tamtéž

¹⁷⁴ ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. Částka 76/2009 (část II). Oznámení Ministerstva vnitra, kterým se zveřejňuje národní standard pro elektronické systémy. *mvcr.cz* [online] © 2017 Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjg3_TZ7efTAhWJXiwKHbSTDpIQFggkMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2F76vmv-pdf.aspx&usg=AFQjCNGHEJFC1MHgm3IDO2Nmpy21Hc5TCw

¹⁷⁵ ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. Částka 101/2010. Oznámení Ministerstva vnitra, kterým se zveřejňuje národní standard pro elektronické systémy. *mvcr.cz* [online] © 2017 Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: <http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjAzKL87ufTAhVDlxoKHbIKAX4QFggoMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2F101vmv-pdf.aspx&usg=AFQjCNGV7oBPQ069pl1PTFT5hejcNrPIRA>

Oznámení Ministerstva vnitra o tomtéž, zveřejněné pod částkou 64/2012¹⁷⁶, ten platí i v současné době. Vše pak bylo doplněno vyhláškou č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby.

---

¹⁷⁶ ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. Částka 64/2012 (část II). Oznámení Ministerstva vnitra, kterým se zveřejňuje národní standard pro elektronické systémy. *mvr.cz* [online] © 2017 Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0ahUKEwj4e-p7-ftAhXCvBoKHUpfCnAQFggrMAE&url=http%3A%2F%2Fwww.mvr.cz%2Fsoubor%2Fvestnik-ministerstva-vnitra-castka-64-2012-pdf.aspx&usg=AFQjCNGhUiRqKbbXNY__BKf7OEVs6Pl6jw

5.2 Spisová služba ve Slovenské Republice

Legislativní základy slovenské spisové služby se nacházejí v samotném archivním zákoně v paragrafech 16-17 a 24-31. Přímo spisová služba je na Slovensku dále popsána ve vyhláškách č. 628/2002 Z. z., o archívoch a registratúrach, č. 410/2015 Z. z., o podrobnostiach výkonu správy registratúry orgánov verejnej moci a o tvorbe spisu a také výnosu č. 525/2011 Z. z. o štandardoch pre elektronické informačné systémy na správu registratúry.

Zatímco v České republice hovoříme o spisové službě, na Slovensku existuje tzv. *správa registratúry*, jejíž podstata je shodná jako v České republice, a to že plní funkci předarchivní péče. Je definována jako zabezpečování evidence, tvorby, ukládání, ochrany záznamů, které je potřeba ukládat, přístupu k nim a zabezpečování jejich vyřazování¹⁷⁷. Zákon o archívoch určuje práva a zejména povinnosti právnickým a fyzickým osobám (tzv. původcům registratúry), z jejichž činnosti vznikají záznamy (tzv. *registratúrne záznamy*), které je třeba uložit. Zákon o archívoch ukládá povinnost evidovat registratúrne záznamy právnickým a fyzickým osobám, jakož i povinnost vypracovat registratúrní plán a předložit jej ke schválení státnímu ústřednímu archivu nebo státnímu archivu s regionální působností, původci jsou také povinni zabezpečit správu registratúry a trvanlivost záznamu, vyřazovat registratúrne záznamy se souhlasem ministerstva vnitra, příp. odevzdat archivní dokumenty po vyřazovacím řízení do archivu¹⁷⁸.

Znamená to, že každý subjekt, který chce na Slovensku podnikat, resp. vyvíjet podnikatelskou činnost, je povinen podat návrh na zápis do obchodného registra SR, příp. do jiného registru SR, pokud o jeho zřízení nerozhodne orgán státní správy nebo samosprávy, což není vyloučeno. V případě, že takovému subjektu je vyhověno a je zapsán do příslušného registru, stává se tvůrcem, tedy původcem různých záznamů¹⁷⁹, které vznikají v souvislosti s jeho činností, tj. původcem registratúry. To znamená, že právnícké osoby, tj. akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným, komanditní společnosti, družstva, ale také organizační složky zahraničních společností a neziskové organizace jsou původci registratúry, kterým vzniká povinnost akceptovat příslušná ustanovení zákona o archívoch. Není vyloučeno, aby podnikatelskou činnost vyvíjely také fyzické osoby, proto i ony jsou od počátku své evidence v příslušném registru považovány za původce registratúry.

Správa registratúry je na Slovensku považována za základ informačního systému jakéhokoli subjektu, který vytváří registraturní záznamy, tedy informace, které jsou evidované

---

¹⁷⁷ Zákon č. 395/2002 Z. z., §2 odst. 13

¹⁷⁸ Tamtéž, §16

¹⁷⁹ Běžnými dokumenty, které vznikají v souvislosti s fungováním podnikatelských subjektů, jsou např. faktury, smlouvy, listiny týkající se mzdové agendy apod.

původci těchto záznamů. Logicky tedy správa registratury tvoří jeden samostatný informační systém. Pomocí tohoto systému jsou spravovány různé dokumenty, tedy poměrně velké množství registraturních záznamů, což přispívá k rychlému a kvalitnímu poskytování informací v požadovaném rozsahu, zejména pro řídicí, organizační nebo kontrolní činnost, stejně jako pro další specifické činnosti subjektů – původců. Původci jsou pak povinni vypracovat tzv. *registratúrny poriadok a registratúrny plán*¹⁸⁰, což jsou závazné interní směrnice upravující správu registratury, obsahující především výklad základních pojmů, postup jednotlivých organizačních složek při manipulaci se spisy, způsob evidence, povinnosti a zodpovědnost zaměstnanců či dozor nad vyřizováním spisů.

Podobně jako v České republice, je také na Slovensku správa registratury vedena za pomoci elektronických prostředků. Dne 1.1.2012 nabyl účinnosti Výnos Ministerstva vnútra SR č. 525/2011 Z.z., o štandardoch pre elektronické informačné systémy na správu registratury. Tento výnos obsahuje všeobecná ustanovení pro zabezpečování základních manipulačních úkonů ve správě registratury vedené prostřednictvím elektronického informačního systému. Znamená to, že správa registratury může být vedena automatizovaně, tedy za použití prostředků výpočetní techniky se specializovaným softwarem, anebo neautomatizovaně, tedy použitím klasické papírové evidence registraturních záznamů.

---

¹⁸⁰ Zákon č. 395/2002 Z. z., §17

5.3 Porovnání

Zatímco podle slovenské úpravy je potřeba vést registraturní pořádek a registraturní plán, podle české právní úpravy vydávají původci tzv. spisový řád, jehož součástí je spisový a skartační plán, který obsahuje mimo jiné skartační lhůty, a který původci zasílají příslušnému archivu¹⁸¹.

Povinnost vést spisovou službu v České republice mají veřejnoprávní původci a také soukromoprávní subjekty na dobrovolné bázi¹⁸², na Slovensku pak právnické nebo fyzické osoby, z jejichž činnosti vzniká registratura¹⁸³.

Problematika předarchivní péče, tedy spisové služby je v obou právních prostředích součástí zákonů o archivnictví. Zatímco v České republice hovoříme o spisové službě, na Slovensku o tzv. správě registratúry. Jejich podstata je shodná. Povinnosti spojené se spisovou službou, resp. se správou registratúry jsou uloženy v obou právních úpravách poměrně širokému okruhu subjektů.

S ohledem na vývoj v oblasti komunikačních prostředků se v obou zemích využívají elektronické prostředky, v České republice v souvislosti s vývojem tzv. e-governmentu spojeného s vydáváním různých standardů pro používání elektronických systémů, na Slovensku pak v souvislosti s Výnosem č. 525/2011 Z.z.

---

¹⁸¹ Zákon č. 499/2004 Sb., §66

¹⁸² Tamtéž, §63

¹⁸³ Zákon č. 395/2002 Z. z., §2 odst. 16.

6. Česko-Slovenská archivní spolupráce

Spolupráce mezi českými a slovenskými archiváři a archivními společnostmi probíhá v mnoha formách.

Jednou z nich je například Deklarace V4 ze společného setkání archivní společnosti států Visegrádské skupiny¹⁸⁴, jež se dohodly na spolupráci v rozšiřování povědomí o archivech, spolupráci při restaurování, pravidelných setkání zástupců společností, konání společných konferencí jednou za 4 roky a dalších činnostech.

Spolupráce mezi českými a slovenskými archiváři probíhá i v podobě společných archivních konferencí, účasti na archivářů obou zemí na veřejných akcích jako jsou výstavy nebo třeba archivní dny. Zajímavou formou spolupráce je také organizování odborných exkurzí archivářů a studentů archivnictví do sousedních zemí¹⁸⁵.

---

¹⁸⁴ Deklarácia V4. *Aktuálne udalosti a informácie* [online]. [cit. 02.06.2017]. Dostupné z: <http://www.archivari.sk/index.php/deklaracia-v4>

¹⁸⁵ Zápis z VH Studentské sekce ČAS při FF JČU v Čes. Budějovicích – Cesarch. *Cesarch* [online]. Copyright © 2017 [cit. 02.06.2017]. Dostupné z: <http://cesarch.cz/blog/2010/05/12/zapis-z-vh-studentske-sekce-cas-pri-ff-jcu-v-ces-budejovicich/>

7. Závěr

V této bakalářské práci jsem popsal současné české a slovenské archivnictví a spisovou službu, resp. správu registratury. Cílem této práce byla komparace současné české a slovenské legislativy a metodiky o archivnictví a spisové službě. Práce čtenáře seznámila se základními pojmy, které se objevují v oblasti archivnictví a spisové služby, stručně shrnula historický vývoj archivnictví na českém a slovenském území a v neposlední řadě také s příslušnou právní úpravou v České republice a na Slovensku.

Na základě informací získaných z níže vyjmenovaných monografií, právních předpisů a internetových zdrojů bylo zjištěno, že archivnictví je v obou samostatných zemích upraveno zvláštními zákony o archivnictví, které zpracovávají jak problematiku archivnictví, tak problematiku spisové služby, resp. registratury.

Český zákon o archivnictví upravuje výběr, evidenci a kategorizaci archiválií, jejich ochranu, práva a povinnosti vlastníků archivních záznamů, jakož i práva a povinnosti jejich správců a držitelů, využívání archiválií, dále problematiku zpracování osobních údajů pro účely archivnictví, soustavu českých archivů, práva a povinnosti jejich zřizovatelů, spisovou službu, působnost Ministerstva vnitra ČR a dalších správních úřadů v oblasti archivnictví a správní delikty v této oblasti. Slovenský zákon o archívoch upravuje organizaci a působnost orgánů státní správy na úseku archivů a registratur, organizaci archivů, práva a povinnosti zřizovatelů archivů, archivů, vlastníků archivních dokumentů, přístup k archivním dokumentům a také práva a povinnosti původců registratury.

V obou zemích jsou ústředními orgány státní správy v oblasti archivnictví ministerstva vnitra, archivní síť tvoří veřejné a soukromé archivy.

Oba právní předpisy upravují pojem archiválie (na Slovensku označované jako *archivny dokument*) odlišně. Slovenská právní úprava klade důraz především na trvalou hodnotu, která je významná pro poznání dějin Slovenska a Slováků. Česká právní úprava klade důraz především na trvalou hodnotu archiválie a její význam z různých oblastí a také na veřejný zájem.

Obě právní úpravy umožňují přístup k archiváliím v podstatě komukoliv, odepřít přístup lze za aplikace principů ochrany fyzického stavu archiválií, osobních údajů a chráněných zájmů. Odlišností je absence ochranné lhůty ve slovenském zákoně o archívoch.

S ohledem na rychlý vývoj v oblasti informačních technologií, je také archivnictví i oblast spisové služby regulována prostřednictvím elektronických systémů. V České republice se

postupně digitalizují archivy a záznamy v něm uložené, na Slovensku pak platí výnos o standardech pro používání elektronických systémů.

Jak bylo uvedeno výše, rozdíly mezi oběma právními předpisy jsou minimální. Oba totiž vycházely ze stejného právního prostředí předchozí federativní republiky. V zásadě tak v předpisech nenalezneme ničeho, co by slovenské archivnictví v zásadních rysech odlišovalo od toho českého.

Závěrem lze říci, že oba právní předpisy splňují podmínky a standardy, které přijalo moderní mezinárodní archivnictví; k tomu samozřejmě nemalou měrou přispělo i členství obou států v Evropské unii, jejíž předpisy v této oblasti byly nuceny akceptovat. Je též nutno podotknout, že právní úprava archivnictví je na Slovensku upravena mnohem stručněji, než je tomu v České republice. Zákon o archívoch obsahuje 36 ustanovení, včetně přechodných a závěrečných, zákon o archivnictví pak 103 ustanovení, včetně přechodných, závěrečných a změnových. Podle mého názoru však určitá stručnost slovenské úpravě neprospívá a paradoxně je česká úprava komplexnější, přehlednější a jasná.

8. Resumé

Czech law on archives governs the selection, registration and categorization of archival their protection, the rights and obligations of owners of archival records, as well as the rights and obligations of their administrators and holders, the use of archival records, further the issue of processing of personal data for archival purposes, system of Czech archives, rights and obligations of their founders, records management, scope of The Ministry of the Interior of the Czech Republic and other administrative offices in the field of archiving and administrative offenses in this area. Slovak law on archives governs organisation and scope of government on the section of archives and filing department, organisation of archives, rights and obligations of founders of archives, owners of archive documents, access to archive documents and rights and obligations of registrars.

In both countries are central authority of government in the area of archiving are ministries of the interior, archive network is composed of public and private archives.

Both law regulations govern concept of archives (in Slovakia marked as Archive document) differently. Slovak law regulation emphasize primarily at permanent value which is significant for knowledge of history of Slovakia and Slovaks. Czech law regulation emphasize primarily at permanent value and its importance in different areas and also in the public interest.

Both legal regulations allow access to archival records in virtually anyone, deny access is possible by applying the principles of protecting the physical state of archival records, personal data and protected interests. Difference is in absence of protective period in slovak law on archives.

Given the rapid developments in the area of information technology, archives and records management area are also regulated by electronic systems. In Czech republic are gradually digitized archives and records stored there, in Slovakia applies regulation on standards for the use of electronic systems.

9. Použitá literatura

Literatura

1. BROM, Bohumír. *Spisová a archivní služba ve veřejném a soukromém sektoru: praktická příručka pro správu dokumentů*. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 978-80-7201-913-7.
2. KUNT, Miroslav a Tomáš LECHNER. *Spisová služba*. Praha: Leges, 2015. Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-083-3.
3. ŠAMBERGER, Zdeněk. *Studie k dějinám československého archivnictví*. 1. vydání. Praha: Národní archiv, 2005. ISBN 80-86712-23-0.

Odborné časopisy

4. HORA, Josef. Slovenský systém AFondy – on-line nástroj k vedení základní evidence archiválií. In *Archivní časopis* 61, 2011, č. 3, s. 296-300. ISSN 0004-0398.
5. STÁTNÍK, Dalibor. Štátný archív v Prešove, pobočka Svidník. In *Archivní časopis* 64, 2014, č. 2, s. 169-179. ISSN 0004-0398.

Právní předpisy

6. Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů
7. Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů
8. Vyhláška č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů
9. Vyhláška č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby
10. Zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov
11. Vyhláška č. 628/2002 Z. z. Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov
12. Vyhláška č. 410/2015 Z. z. Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o podrobnostiach výkonu správy registratúry orgánov verejnej moci a o tvorbe spisu
13. Výnos Ministerstva vnútra SR č. 525/2011 Z.z., o štandardoch pre elektronické informačné systémy na správu registratúry

Internet

14. Sbíрка zákonů a mez. smluv. 499/2004 Sb.: *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. Praha: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2004&cz=499>
15. 395/2002 Z. z. Zákon o archívoch a registratúrach | Súvislosti. *Zbierka zákonov, právne predpisy, oblasti práva, register čiastok* [online]. Copyright © [cit. 02.06.2017]. Dostupné z: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2002-395/suvislosti>
16. ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. Archivnictví. *Metodiky. mvcr.cz* [online] © 2017 Ministerstvo vnitra ČR [cit. 09.05.2017]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/metodiky.aspx>
17. ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. *Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Copyright © 2017 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz>
18. ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. *Archivní periodika a publikace* [online]. Copyright © 2017 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/archivni-periodika-a-publikace-362197.aspx>
19. ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. *Archivní fondy a sbírky v ČR* [online]. Copyright © 2017 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archivni-fondy-cr/default.aspx>
20. Poslání – Cesarch. *Cesarch – Česká archivní společnost* [online]. Copyright © 2017 [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://cesarch.cz/o-nas/poslani/>
21. International Council on Archives |. [online]. Copyright © International Council on Archives 2016 [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://www.ica.org/en>
22. Státní oblastní archiv Třeboň. Úvod. *digi.ceskearchivy.cz* [online] © 2017 SOA [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: <https://digi.ceskearchivy.cz/DA?lang=cs>
23. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. Copyright © 2007 [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/>

24. Štátne archívy, Ministerstvo vnútra SR - Verejná správa. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. Copyright © 2017 Ministerstvo vnútra SR. [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?statne-archivy>
25. Slovenská archivistika, Ministerstvo vnútra SR - Verejná správa. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. Copyright © 2017 Ministerstvo vnútra SR. [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?slovenska-archivistika-1>
26. spoločnosti. *Aktuálne udalosti a informácie* [online]. [cit. 01.06.2017]. Dostupné z: <http://www.archivari.sk/index.php/o-spolocnosti>
27. ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. Úvodní strana [online]. Copyright © [cit. 02.06.2017]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/archivy-specializovane.aspx>
28. ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. Úvodní strana [online]. Copyright © [cit. 02.06.2017]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/archivy-bezpecnostni.aspx>
29. ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. Archivy a archiválie. *mvcr.cz* [online] © 2017 Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/archivy-a-archivalie.aspx>
30. Slovenský banský archív v Banskej Štiavnici, Ministerstvo vnútra SR - Verejná správa. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. Copyright © 2017 Ministerstvo vnútra SR. [cit. 14.04.2017]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?suba>
31. Špecializované verejné archívy, Ministerstvo vnútra SR - Verejná správa. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. Copyright © 2017 Ministerstvo vnútra SR. [cit. 02.06.2017]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?specializovane-verejne-archivy>
32. ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. Částka 76/2009 (část II). Oznámení Ministerstva vnitra, kterým se zveřejňuje národní standard pro elektronické systémy. *mvcr.cz* [online] © 2017 Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjg3_TZ7efTAhWJXiWKhbSTDpIQFggkMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2F76vmv-pdf.aspx&usg=AFQjCNGHEJFC1MHgm3lDO2Nmpy21Hc5TCw

33. ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. Částka 101/2010. Oznámení Ministerstva vnitra, kterým se zveřejňuje národní standard pro elektronické systémy. *mvcr.cz* [online] © 2017 Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: <http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjAzKL87ufTAhVD1xoKHbIKAX4QFggoMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2F101vmv-pdf.aspx&usg=AFQjCNGV7oBPQ069p11PTFT5hejcNrPIRA>
34. ČESKÁ REPUBLIKA. MINISTERSTVO VNITRA. Částka 64/2012 (část II). Oznámení Ministerstva vnitra, kterým se zveřejňuje národní standard pro elektronické systémy. *mvcr.cz* [online] © 2017 Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0ahUKEwj4e-p7-ftAhXCvBoKHUpfCnAQFggrMAE&url=http%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2Fvestnik-ministerstva-vnitra-castka-64-2012-pdf.aspx&usg=AFQjCNGhUiRqKbbXNY__BKf7OEVs6Pl6jw
35. Deklaracia V4. *Aktuálne udalosti a informácie* [online]. [cit. 02.06.2017]. Dostupné z: <http://www.archivari.sk/index.php/deklaracia-v4>
36. Zápis z VH Studentské sekce ČAS při FF JČU v Čes. Budějovicích – Cesarch. *Cesarch* [online]. Copyright © 2017 [cit. 02.06.2017]. Dostupné z: <http://cesarch.cz/blog/2010/05/12/zapis-z-vh-studentske-sekce-cas-pri-ff-jcu-v-ces-budejovicich/>